

KATHOLIEKE ILLUSTRATIE

VEREËRD MET DE INTEEKENING VAN HET KONINKLIJK HUISARCHIEF

KONINGSTIJGER.

Hoe men ook, min of meer dichterlijk, de verschillende „karakters” der dieren waardeere — een mooi dier is de tijger zeker, en in de diertuinen behoort hij tot de meest gewaardeerde gasten. In zekeren zin is hij zelfs een nuttig dier: de landbouw in Azië zou zich zonder hem niet tegen de overmatig groote wildschade kunnen beveiligen, — hetgeen niet wegneemt, dat geen mensch hem gaarne op vrije voeten ziet. — In de Rotterdam-sche diergaarde poseerde het hier afgebeelde prachtexemplaar zeer welwillend voor onzen fotograaf.

Het Ongeschreven Testament

Door Ad. Sergeant

8. Schaamt Effie zich niet, dat ze zoo'n dwaze leugen tien jaar lang geloofd heeft?

Gerard zint op wraak.

Zal het Effie gelukken, zijn verbittering te doen wijken voor edeler gevoelens?

Ik zal 'n kamer als school inrichten, als je 't goed vindt; en ik zal er op staan, gehoorzaamd te worden. Denk je, dat ze zullen doen, wat ik wensch?" „Ik denk, dat je volwassen menschen beter naar je hand zoudt kunnen zetten, dan mijn kinderen," zei Dora met 'n bewonderenden glimlach. Ze vond 't erg prettig 'n meisje als Effie in huis te hebben. Haar eigen zusters waren alle getrouwd of verhuisd en ze zag haar weinig. Albert was dikwijls weg en te verstrooid zelfs om te weten of ze gezond of ziek was; en de kinderen waren nog niet oud genoeg om haar in iets ter zijde te staan, behalve Milly, zei ze. Ja, Milly was 'n moedertje voor de babies en 't vriendelijkste kind ter wereld. Maar zoodra de anderen eens buiten de kinderkamer kwamen, waren ze lastigen nukkig en ze wist niet, hoe hen te leeren gehoorzamen.

Dit waren de zorgen, waarvan ze Effie deelgenoot maakte en weldra vertelde ze ook haar grootere verdrietelikheden. „O, Effie, trouw maar nooit," riep ze uit. „En als je 't doet, overtuig je dan eerst, dat je man geen geheimen voor je heeft! Daar heb je nu Albert. Ik dacht vroeger, dat hij dolveel van mij hield, maar nu vertelt hij mij niets van al zijn zorgen en hij zal nooit eens doen, wat ik wensch, tenzij 't toevallig ook zijn wensch is. Hij houdt niet meer van me, zooals vroeger."

„Maar dat kan niet waar zijn, Dora."

„Hij was in mij teleurgesteld, Effie. Hij dacht, dat ik veel beter was, dan ik ben. En — ik weet niet hoe 't komt, maar ik ben ook teleurgesteld. Ik dacht, dat hij zoo'n goed mensch was..."

„Dora, dergelijke dingen moet je niet zeggen!"

„Je begrijpt me verkeerd. Ik bedoel niet, dat hij niet goed is op de gewone manier, maar ik dacht, dat hij b.v. godsdienstiger was en dat hij mij zou helpen; en we helpen elkaar in 't geheel niet, Effie."

„t Was moeilijk voor Effie om hierop te antwoorden. Ze was blij dat ze kon ontsnappen naar den tuin en met de kinderen spelen tusschen de rozen en onder de appelboomen. Ze begon zich reeds 'n meening te vormen aangaande 't huishouden. Ze dacht niet, dat Albert had opgehouden zijn vrouw lief te hebben, maar zij zag heel duidelijk, dat hij gedrukt was, dat hij iets op 't hart had. En ze dacht erover, — ze wist zelf niet waarom — of het nieuws, dat Gerard weer in Engeland was en in Strode zou komen voor hem 'n plezier of 'n verdriet zou zijn.

'n Week na Effie's aankomst hoorde ze voor 't eerst weer van Gerard. 'n Jongen kwam van 't roode huis, waar de Verlegs na mevrouw Pollards dood weer woonden als huisbewaarders, met 'n briefje voor juffrouw Malsen. Ze las 't in haar kamer, terwijl ze zich kleedde voor 't diner. De jongen had niet op antwoord gewacht.

„Effie, wat ben ik blij, dat ik jou weer 't eerst heb mogen terugzien! Ik ben van Strode weggeslopen. Ik behoor daar van avond te dineeren, maar ik moet je terugzien. Zeg niet aan Albert of iemand anders, dat ik hier ben. Hanna Verleg is mijn gastvrouw; ze is in den zevenden hemel, omdat ik 't vel van 'n tijger, dien ik zelf geschoten heb, voor haar heb meegebracht. Effie, mijn eenige trouwe vriendin, wil je vanavond na 't diner naar 't roode huis komen? Ik moet je spreken, want ik heb je hulp noodig om 'n onrechtvaardigheid goed te maken." De brief was geteekend met enkel de letters „G. P."

Effie's gezichtje werd vlammend rood. Hoe durfde hij haar zó te schrijven, terwijl hij moest weten, dat zij de misdaad kende, die hem tien jaar geleden van huis verdreven had!

„Denkt hij, dat ik 't vergeten ben? Denkt hij, dat 't me onverschillig is? Waarom komt hij niet hier, naar dit huis, als hij bereid is zich te verdedigen, inplaats van zich onder 'n valschen naam te verbergen bij Hanna Verleg? Ik zal geen notitie nemen van zijn brief. Ik zal niet naar 't roode huis gaan."

Maar ondanks dit besluit, kleedde ze zich zorgvuldig, en na 't diner, ... de maan scheen zoo vriendelijk en de kinderen waren naar bed en Albert rookte in stilte zijn sigaar, ... 't Zou zeker geen

kwaad kunnen naar 't roode huis te gaan voor 'n paar minuten; alleen maar om Gerard te zeggen, hoe ze over hem dacht. Ze maakte 't voornemen zich niet te ontzien om zijn gevoelens te kwetsen. Ze zou hem duidelijk zeggen, dat hij slecht gehandeld had. Zich sterk voelend in dit besluit, sloeg Effie 'n kanten sjaal om en ging de laan door naar den groenen haag, die de afsluiting van 't roode huis vormde; en hier werd ze opgevangen door twee sterke armen, die zeker aan niemand anders dan aan Gerard konden toebehooren.

Hij hield haar slechts 'n oogenblik vast en verontschuldigde zich toen over zijn vrijpostigheid. „Je lijkt nog zoo op de Effie, die ik vroeger gekend heb," zei hij, „dat ik vergat, dat je nu 'n jonge vrouw geworden bent."

De schertsende toon deed Effie onaangenaam aan; maar ze vond, dat hij er prachtig uitzag, ze durfde hem niet aan te kijken uit angst, dat hij de onwillekeurige bewondering in haar oogen zou lezen.

„Ik ben nu niet meer Effie, maar Euphrasia," zei ze.

„Ik veronderstél dus, dat ik je geen Effie meer noemen mag... Wat zal 't zijn? Miss Malsen?" „O, Gerard, neen!"

„Ik ben blij mijn naam van jou lippen te hooren. Ik begon te denken, dat je me als 'n vreemde wilde behandelen. Weet je wel, dat je me nog geen hand gegeven hebt? En toch was jij 't, die me herkende na al die jaren."

'n Zonderlinge verlegenheid had zich van Effie meester gemaakt. Waar waren nu de woorden, waarmee ze hem zijn slechtheid onder 't oog zou brengen? Ze kwamen niet over haar lippen. Ze kon dezen man niet beschuldigen van diefstal; hij, die toch haar beste vriend was geweest.

Gerard keek haar 'n paar minuten ernstig aan. Blijkbaar begreep hij den toestand nog niet goed. Ze zag er aantrekkelijk uit zooals ze daar stond in 't maanlicht, 't mooie gezichtje naar hem opgeheven, maar haar oogen waren koud. Hij beet op zijn lippen voor hij weer sprak.

„Wil je binnenkomen," zei hij. „Men zou ons hier kunnen hooren en ik heb je 'n paar dingen te zeggen, die liever niet gehoord moeten worden, Euphrasia."

„Ik zal binnenkomen," zei 't meisje met bewogen stem. Ze begon haar eigen gevoelens te begrijpen. Ze wist nu, dat ze 't verschrikkelijk vond Gerard op zijn ouden, schertsenden toon tot haar te hooren spreken, terwijl hij zich toch van zoo'n groote schuld bewust moest zijn. Ze zou hem beter kunnen vergeven als hij ernstiger wilde zijn.

91STE ODE.

BUREN.

*Buren zijn menschen die dicht bij je wonen,
En zich bij voorkeur dan aan je vertoonen
Als je juist hoopt dat ze 't niet zullen doen.
Heb je ze zelf daarentegen eens noodig
Dan is beschroomdheid geheel overbodig;
Zij houden ook wel eens graag hun fatsoen.*

*Als echter buren totaal niet bestonden
Werd er op aard weinig vreugde gevonden;
Iedereen miste het heerlijk genot
Hen met piano's of ruzie te hinderen,
Nijdig te zijn op hun poes of hun kinderen,
Stil te belooeren hun wasch en hun pot!*

*Als je volstrekt niet gesteld bent op buren
Moet je 'n étage in de wildernis huren.
Maar zelfs in dat geval loop je gevaar;
Iemand die zeven en zeventig uur van
Je af woont daagt op, stelt zich voor als je
(buurman,
En vraagt je theepot ter leen voor een jaar!
MAKS.*

Hij bracht haar naar de huiskamer met 't ernstigste gezicht ter wereld. Ze dacht zoo half, dat er iets spottends lag in dien ernst, maar ze was er niet zeker van. Juffrouw Verleg en haar man schenen niet thuis te zijn. Er was niets van hen te zien. De oude kamer met de versleten gordijnen en 't verschoten karpert werd slechts verlicht door 'n kandelaar, maar de maan scheen naar binnen en ze zagen elkaars gezichten scherp omlijnd.

„Zoo, Effie, ik ben dus terug gekomen," zei Gerard kalm. Ze zat in 'n leunstoel bij 't venster. Hij leunde tegen de vensterbank en keek naar haar. „Wensch je niet te weten, waarom ik niet eerder gekomen ben?"

Ze keek op, haar oogen schenen erg groot en schitterend, maar haar gezichtje was doodsbleek. Ze was nu vast besloten te zeggen, wat haar op 't hart lag.

„Ik vermoed, omdat je bang was," zei ze.

„Bang? Waarvoor?"

„Om — om de deur gewezen te worden."

„En wat had ik dan gedaan om dat te verdienen?"

„Gerard, o, dat weet je toch!"

„Effie, jij en ik moeten eens trachten die zaak samen op te helderen. Waarvan word ik beschuldigd? Vertel me mijn misdaad."

Ze antwoordde met 'n snik die haar meer pijn deed dan hem. „Ik zou alles willen geven om 't te kunnen ontkennen; maar je weet, dat 't waar is. Je hebt Alberts geld weggenomen... gestolen... en je schaamde je om terug te komen."

„En schaam jij je niet 'n beetje," zei Gerard met 'n voor haar nieuwe, ernstige stem, „dat je zoo'n dwaze leugen tien jaar lang geloofd hebt?"

HOOFDSTUK X.

GERARDS PLAN.

Effie keek hem verbaasd aan.

„Maar 't kan geen leugen zijn... Albert heeft 't me zelf verteld."

„Heeft Albert 't je verteld? Ik begin Albert zoo langzamerhand te kennen," zei Gerard koel. „Natuurlijk heb je hem geloofd, vooral omdat ik nooit teruggekomen ben om mezelf te verdedigen. Dat moet ik je dan maar vergeven, Effie. Wat zei Albert?"

„Ik woon in Alberts huis en zie niet in, waarom ik zou moeten herhalen, wat hij gezegd heeft."

„Kom, Effie, dat is onzin, denk eraan, dat 't gaat om mijn goeden naam. Ik wil m'n eigen naam weer aannemen — en wel vrij van smet. 't Is eenvoudig je plicht me te vertellen waarvan ik beschuldigd word."

Effie zweeg nog; ze wist nauwelijks hoe ze haar verhaal zou beginnen. Gerard wachtte even; legde toen zacht zijn hand om haar pols en streelde haar kleine handje.

„Luister eens, Effie. Dit handje is de schuld van alles. Herinner je je nog, dat je me 'n brief geschreven hebt, toen ik in Londen was?"

„Dien heb je nooit gekregen, hè?"

„Ja, kindje, dien heb ik wel gekregen. Maar, toevalligerwijze las ik 'm pas nu zes maanden geleden. Die brief bracht me terug naar Engeland; die brief bracht me hier. Ik zag in, dat er dingen waren, die uitleg noodig hadden en ik zal er uitleg van hebben."

„Wat is er dan gebeurd met dien brief?" vroeg Effie gejaagd.

„'n Half uur nadat hij in 't hôtél aankwam lag ik in 'n Londensch ziekenhuis, Effie, met zóveel van m'n beenderen gebroken, dat niemand dacht, dat ik nog ooit zou kunnen loopen, veel minder tijgers zou schieten in Afrika. Weken gingen voorbij vóór ik eenige inlichtingen kon geven aangaande mezelf. Daarom ook was ik niet op mijn vaders begrafenis en kon ik Albert niet schrijven. Ik had 'n pakje brieven en papieren meegenomen uit 't hôtél, juist vóór 't ongeluk gebeurde, en jouw brief moet daarbij geweest zijn. Ik heb er niet meer naar omgekeken, toen ik beter was, want m'n hersenen hadden 'n leelijken schok gehad en ik vergat, dat de brieven ongeopend waren. Ze bleven met nog 'n paar dingen onder in 'n doos liggen. Ik ontmoette Sandeman, wien ik nogal beviel:

hij vroeg me mee te gaan op zijn expeditie naar Afrika, toen trokken we naar Azië en, in 't kort, we zwierven de geheele wereld door, tot ik toevallig je brief vond, die me, 'n half jaar geleden, op reis deed gaan naar m'n vaderland."

"Zóó lang geleden! Waarom ben je dan niet eerder hier gekomen?"

"Omdat ik inlichtingen moest inwinnen over sommige dingen, die me belangrijk toeschenen," zei Gerard. Zijn gezicht werd hard. "t Is me nu heel duidelijk, dat ik benadeeld ben, Effie, zoowel financieel, als in m'n goeden naam. Ik ben nu gekomen om m'n rechten op te eischen. En ik reken er op dat je zult durven herhalen, wat je schreef aangaande m'n vaders nalatenschap."

"Ik weet nu," zei Effie, "dat 't geen legaat was, volgens de letter der wet. 't Was 'n morele verplichting. Je vader zei tegen Albert, dat 't hem speet, dat hij je geen som gelds had nagelaten om 'n nieuw leven te beginnen en hij gebood Albert 'n twintigduizend gulden te geven. Albert beloofde dit en ik — als 'n kind, dat niet beter wist — schreef je over die belofte."

"Ja, dat is ook zoo. Maar ga verder. Natuurlijk heb ik nooit 'n cent van dat geld gehad. Begrijp je Alberts houding? Was 't pure laagheid en onverschilligheid van hem? Of kun je hem verdedigen? Ik ben bereid te luisteren — als er iets te verdedigen valt."

Iets onverbiddelijks en vaag dreigends in zijn toon viel Effie op en deed haar schrikken. "Er moet 'n vergissing begaan zijn," zei ze medelijdend. "Albert gelooft zeker zelf, wat hij gezegd heeft. Hij vertelde mij, dat hij je de twintigduizend gulden niet gegeven heeft, omdat je 'n groote som van hem gestolen hadt. 't Zou ongeveer evenveel geweest zijn, als de som, die oom Mattheus je had toegedacht, want hij zei, dat je niets meer van hem kon eischen, omdat je 't geld dat je vader je had willen nalaten, nu al hadt. Ik weet de woorden niet precies meer, maar dit was in ieder geval de betekenis."

Gerard drukte zijn hak in 't kleed.

"De leugenaar!" zei hij heesch. "De schurk! Is er wel 'n straf zwaar genoeg voor 'n mensch als hij?"

"Je vergeet," zei Effie zacht, "dat iedere straf, die je hem op legt, even zwaar zal drukken op zijn vrouw en kinderen."

"Zijn vrouw! Ja, ik dacht niet aan haar. Ze is invalide, is 't niet? Is hij goed voor haar?"

"Ja, dat geloof ik wel."

"En de kinderen? Hij heeft toch kinderen?"

"Ja, zeven! Een van hen lijkt erg op jou."

Gerard fronste zijn wenkbrauwen. "Hoe bedoel je?" vroeg hij.

"Hij lijkt op je vader — zijn grootvader, zie je. En men vond altijd, dat jij op oom Mattheus leek."

Effie sprak erg voorzichtig; ze wist nauwelijks of haar woorden goed of kwaad zouden doen.

"'n Kind, dat op mij lijkt!" zei Gerard met 'n plotselingen lach. "Dat moet prettig voor Albert zijn! Ik veronderstel, dat de rood-harige jongen zijn oogappel is? En nu moet ik zeker thuiskomen en de goede oom voor hen spelen? — hun cadeautjes meebrengen en tijgervellen? Ik denk, dat ik hen liever eens 'n tijgerklauw zal laten voelen."

Euphrasia keek hem open en doordringend aan. "Je zult doen, wat je denkt, dat eerlijk er goed is, dat weet ik. Je was altijd edelmoedig, Gerard."

"Dat ontken ik," zei hij koud. "Ik ben niet edelmoedig. Niemand ter wereld is edelmoedig, als zekere grenzen overschreden worden — als 't gaat om de vrouw, die hij liefheeft bijvoorbeeld, of om zijn eer. Effie, ik ben niet iemand, die mij gauw over mijn medemenschen beklaagt, maar ik geloof werkelijk, dat ik onrechtvaardig behandeld ben. Je weet, dat ik van Dora Lane hield; dat moet je weten — jijzelf, arm kind, vertelde me van den kus, dien Albert haar gaf; herinner je 't je? en je zag mijn woede — m'n verdriet!"

"Ik zag 't, maar ik begreep 't niet," zei Effie, zich afvragend waarom die herinnering haar zoo'n angst aanjoeg.

"'t Is tien jaar geleden, ik ben er overheen geraakt," zei Gerard, maar zijn stem trilde van ontroering toen hij over zijn eerste liefde sprak. "De reden, waarom dat gezegd van jou me zoo opwond, was eigenlijk, dat Dora me niet geheel en al afgevoelen had; ik had haar bedenktijd gegeven, maar ze had niet dadelijk neen gezegd en niet over Albert gesproken. Blijkbaar vond ze 't wel prettig twee pijlen op haar boog te hebben."

"O, Gerard, dat kan ik niet gelooven van Dora!

Weet je niet meer, hoe lief ze was, hoe vriendelijk en niet in staat iemand verdriet te doen?"

"Ja, ik herinner me haar zachtheid; maar ik noem 't nu anders. Ik noem 't 'n werkelijk ongeoorloofde karakterzwakte: ze had niet den moed „neen" te zeggen, omdat ze bang was, dat ik boos zou zijn. Ik stel me voor — te oordeelen naar de ondervinding, die ik in de diverse werelddelen heb opgedaan — dat mevrouw Albert Pollard nu 'n zwak, zenuwachtig vrouwtje geworden is, dat wegsmeelt in tranen bij de minste aanleiding en haar kinderen niet om zich heen kan verdragen, omdat het lawaai haar hoofdpijn bezorgt."

"Gerard, je bent onmogelijk! Iemand moet je over haar gesproken hebben," zei Euphrasia, in 'n lach schietend — de eerste lach sinds ze in het huis gekomen was. "Ze is altijd ziek en haar zenuwen zijn zwak, maar toch is ze lief en hartelijk."

"Voor mij bestaat er geen lief en hartelijk meer," zei Gerard met 'n harden lach, "en dus wat geef ik erom hoe ze geworden is. En 't is me ook werkelijk onverschillig of ze verstandig of dom; mooi of leelijk; gezond of ziek is."

TOOROP'S DRIEKONINGENRAAM.

Men kent de geschiedenis: hoe een gegoede familie aan een protestantsche kerk te 's-Gravenhage een glasraam van Toorop wilde schenken, — en hoe de bekrompenheid van een groepje anti-papisten dit grootsche geschenk... afwees! Een smaad die toch vooral op dien kerkeraad neerkomt. Want kunstzinnig Nederland zal, vrouwen we, toch wel zorgen, dat het kunstwerk wordt toegevoegd aan ons nationaal bezit. — Wij geven hierboven een foto van het onderwerp, door den kunstenaar voor dat raam gemaakt.

"Dan zal 't je zeker ook weinig moeite kosten haar te vergeven, dat ze je tien jaar geleden beleedigd heeft."

"Goed gezegd," zei Gerard. "Dat zou er uit volgen, Effie. Maar ik ben niet in 'n erg vergevingsgezinde stemming thuis gekomen, zie je. Ik heb recht op voldoening en die zal ik hebben vóór ik wegga. Dat is," — na 'n stilte — "wat de liefde van 'n vrouw betreft. Nu komen we aan mijn eer. Zoodra ik je brief las, Effie, je lieven, kinderlijken brief, waarin je me schreef hoe blij je was, dat ik nu toch geld zou krijgen en hoe je wenschte, dat ik bij 't gesprek had kunnen zijn tusschen vader en Albert, omdat m'n lieve vader sprak alsof hij méér hield van mij, dan van iemand anders ter wereld... Was dat waar — heelemaal waar, Effie?"

"Heelemaal waar," zei Effie op zachten toon.

"Nu, toen was ik blij," zei Gerard droog. "Ik zelf had niets gehoord van die twintigduizend gulden, zie je. En Albert had mij 'n brief geschreven, waarin hij sprak van 'n eerlooze daad. Die brief deed me besluiten 't land uit te gaan. 't Beïnvloedde m'n stemming, weet je. Toen ik Lord Sandeman ontmoette, geheel toevallig, en hij me vroeg mee te gaan op zijn expeditie (alle onkosten vrij en de kans aardig wat te verdienen als 't gelukte) dacht ik bij mezelf: Ik ben geheel alleen op de wereld. M'n vader is gestorven zonder me 'n cent na te laten. M'n broer denkt er niet aan me te helpen; schijnt me zelfs als 'n soort schurk te beschouwen. De vrouw, die ik liefheb, versmaadt me en de eenige vriendin die ik in de wereld heb, is 'n klein meisje in Fareham, dat me eens zei, dat ze van me hield en dat ze, als ze groot geworden was, nog evenveel van me zou houden."

"O, Gerard, heb je daar werkelijk aan gedacht?"

"Ja, Effie. Ik geloof zelfs, dat alleen die herinnering me al die jaren heeft staande gehouden. Dikwijls leek me 't leven niet waard geleefd te worden en 't eenige wat ik nog van 't leven vroeg was, dat kleine meisje nog eens te mogen terugzien. Hemel, wat is de wereld vals! Terwijl ik nog aan 't leven hechtte, alleen terwille van haar, luisterde zij naar 'n verzameling leugens aangaande mij en geloofde dat ik tot al dat leelijks in staat was."

Hij leunde tegen den muur met zijn handen in zijn zakken en voelde zich weer den verschoppeling van vroeger; maar Effie vond dat zijn moedeloosheid niet alleen duidde op verdriet over 't geleden onrecht maar vooral op de pijn van een diep gewond hart. Gerard mocht gebreken hebben; maar hij had altijd kunnen liefhebben; vurig en oprecht en Effie voelde dit temeer nu ze 'n vrouw geworden was.

Ze stond op en stak haar handen naar hem uit: "Gerard," zei ze, "t is heel weinig wat ik zeggen kan, maar waar, ik zal mezelf nooit vergeven dat ik je heb miskend. Ik was echter 'n kind, ik had nog niet de macht te oordeelen over wat me werd verteld. Maar ik heb je niet vergeten. Nooit heb ik vergeten voor je te bidden, ochtend noch avond."

Hij nam haar handen en keek haar verbaasd in haar lieve, zachte oogen. Toen bracht hij haar slanke vingers aan zijn lippen. "Ik begrijp je, Effie — Euphrasia is 't nu, hé? — en ik waardeer wat je me hebt gezegd."

"Laat 't Effie blijven — geen Euphrasia — Gerard."

"Vind je 't goed? Ik ben te haastig, te vrij geweest; dat weet ik. Ik begreep 't verschil nog niet tusschen m'n kleine Effie en deze mooie prinses in zijde en fluweel."

De onderdrukte bitterheid in zijn stem toonde hoe diep de wonde nog was. En, overspannen en opgewonden, door haar vergeefsche pogingen om hem de zaak van haar standpunt te doen beschouwen, voelde Effie plotseling haar kracht verdwijnen en ze barstte in tranen uit. Ze keerde zich van hem af na den eersten snik, haar gezichtje in haar handen verbergend, maar hij was een van die mannen, die 'n vrouw niet kunnen zien schreien en met schrik sloeg hem de gedachte, dat zijn hardheid deze tranen veroorzaakt had.

Hij stond in 'n oogenblik naast haar, smeekend hem te vergeven; maar er was tijd nodig om hem te doen begrijpen, waarom ze schreide en ze vond 't moeilijk 't uit te leggen.

"Als je spreekt, alsof er al die jaren niemand aan je gedacht en van je gehouden heeft, dan kwets je me diep," zei ze ten laatste, haar gezichtje naar hem opheffend met 'n glimlach tusschen haar tranen.

"Effie! Is 't mogelijk..."

Plotseling werd Effie bang. Hij had zijn arm om

HET TRAMONGELUK TE VLIJMEN.

Een lange veetram botste op eenige stilstaande wagons; deze werden uit de rails gelicht, en voortgeduwd, tegen een huis, en kwamen in de woonkamer terecht! Gelukkig was daar niemand aanwezig.

DE VERHUIZING VAN DEN EX-KROONPRINS.

Groot opzien baarde over de geheele wereld het niet onvoorziene, maar toch plotselinge vertrek van den Duitschen ex-kroonprins van het eiland Wieringen, waar hij nu vijf jaar lang verbleven had. Hij is naar het landgoed in Silezië gegaan, waar zijn gezin vertoeft. — Op onze foto ziet men den prins met zijne gemalin en twee van zijn kinderen.

haar heen geslagen op de oude, hartelijke manier, of zij nog 't kind van vroeger was en hij de groote beschermmer, onmetelijk veel ouder en wijzer; en ze vond 't tot op dit oogenblik heel natuurlijk de kracht van dien sterken arm te voelen. Maar nu was er 'n uitdrukking in zijn oogen, die zij zich niet herinnerde uit de oude dagen en 't deed haar 'n beetje schrikken, hoewel ze niet zou kunnen zeggen waarom. Ze gleed uit zijn armen en bleef staan achter 'n stoel, 'n paar passen van hem af.

„Ik moet naar huis,” zei ze, „'t moet al laat zijn.”

„Ja, 't is laat,” zei Gerard, zijn handen moede-loos latende vallen en sprekend alsof hij zich niet bewust was van wat hij zei; „'t is laat en we hebben beiden veel — heel veel — te doen. Ik zal je toch terug zien, Effie?” vroeg hij op meer gewonen toon.

„Je zult natuurlijk naar „de Sparren” komen?” zei Effie, trachtend te spreken, alsof ze 'n alledaagsch gesprek voerden, wat haar geheel en al mislukte, omdat er nog tranen klonken in haar stem. „Je moet Albert komen opzoeken en Dora — en kleinen Jack.”

„Mijn veelbelovende neef, die zoo op me lijkt?” zei Gerard weer op bitteren toon. „Denk je, dat Albert en ik vrienden kunnen zijn na alles wat er gebeurd is? Ik heb de Verlegs ondervraagd vóór je kwam. Ik hoorde, dat hij en Dora 't geheele dorp tegen mij hebben opgezet. En als ik vraag, wat ze zeggen, dan schijnt er geen bepaalde beschuldiging te bestaan, alleen dat er „iets ergs” gebeurd moet zijn. Verleg zegt, dat mijn vertrek in ieder café besproken werd. Men veronderstelde, dat ik mijzelf hopeloos geblameerd had. En, zelfs

DE WATERSCHOENEN.

Een sportniewwtje: miniatuur-boatjes, die door kniebewegingen worden gedreven, zoodat men zich over 't water kan voortbewegen als op 'n fiets of rolschaatsen!

jij geloofde 't, Effie. Ben ik dan Albert niets schuldig voor dat alles?”

„Je zult niet hard voor hem zijn? Je zult hem toch niet openlijk schandvlekken?” riep Effie.

„Ik zal hem niet aanvallen of zijn misdaad publiek maken,” zei Gerard trillend van toorn; „maar hij zal zich vernederen en ik zal mijn geld hebben.”

„Ik ben bang, dat de zaak niet goed gaat. Twintigduizend gulden... het zal zijn ondergang zijn. Wees niet te hard voor Albert. Vergeef hem terwille van zijn vader en den jouwen.”

„Zal mijn vergiffenis me de verloren jaren terug geven?” vroeg Gerard. „Je mag hem niet vertellen, wat ik gezegd heb, Effie, maar je kunt hem 'n boodschap van mij brengen, als je zoo goed wilt zijn.”

„'n Vriendelijke boodschap, Gerard?”

Hij dacht 'n paar minuten na, droevig glimlachend.

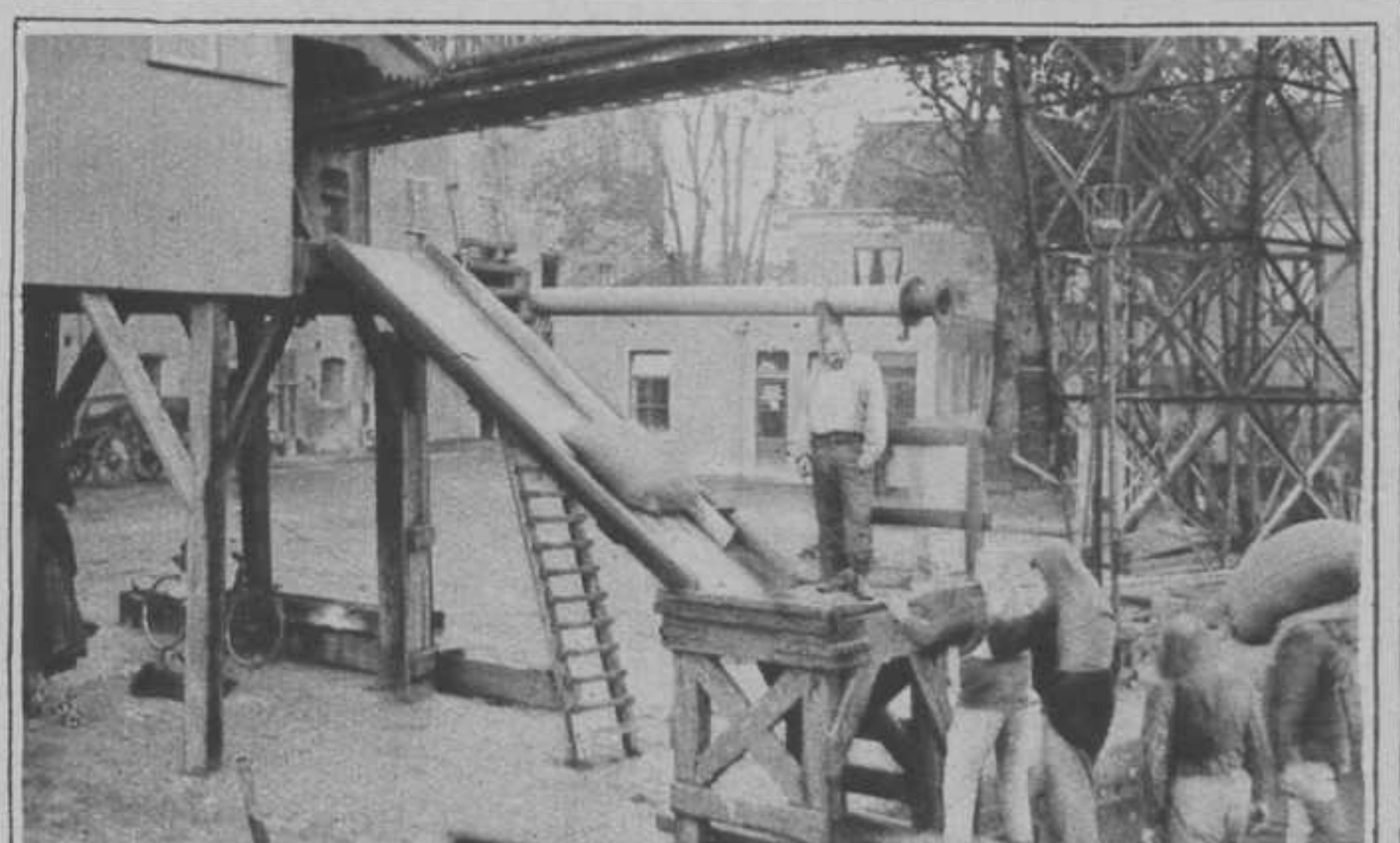
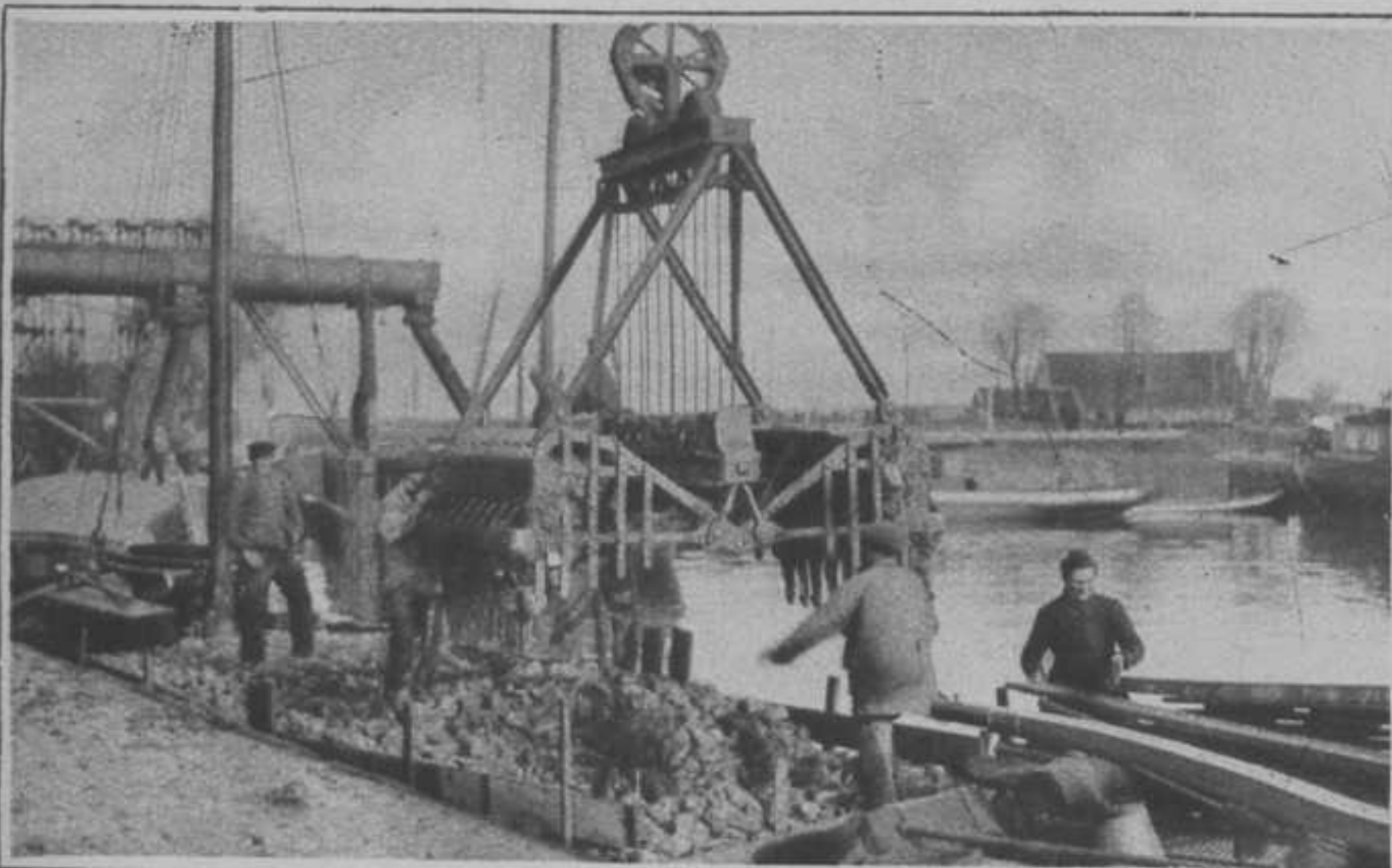
„Je kunt hem zeggen, dat ik in Engeland ben. Je mag hem *niet* vertellen, dat ik John Sigerson heet. Maar vraag hem in mijn naam om naar de lezing te Storde te gaan overmorgen, waar John Sigerson zal spreken. Zeg hem dat ik daar ook zal zijn.”

„Denk je, dat hij zal komen?”

„Als hij aarzelt,” zei Gerard rustig, „zeg hem dan, dat hij alle zakelijke aangelegenheden kan afhandelen met mijn vertegenwoordigers Levi Moss en Co. — de naam zal hem wel bekend zijn. Ik denk niet, dat hij na *dit* bericht nog aarzelen zal.”

„Gerard, als je wreed bent, als je Albert ruïneert uit pure wraakzucht, zal ik 't je nooit vergeven.... zal ik nooit meer tegen je spreken.”

Wordt vervolgd.

DE SUIKERCAMPAGNE.

Weer zijn de suikerfabrieken in hun najaarstijdperk van drukke werkzaamheid. Aan de fabriek te Halfweg namen wij twee foto's, van 't begin en 't einde der bewerking. Links: de aangevoerde bieten worden gelost; rechts: de zakken met bruine suiker verlaten de fabriek, en gaan naar de raffinaderij.

ONZE NOORDZEEVISSCHERIJ

Door de N. V. Filmfabriek Polygoon te Haarlem is, onder de auspiciën van het Scheepvaartkundig Instituut en Museum te Rotterdam, een film vervaardigd, die een schitterend beeld geeft van het leven en bedrijf onzer stoere visschers op de Noordzee. De afzonderlijke rolprenten waaruit deze leerrijke film is samengesteld, werden opgenomen door de heeren C. Aafjes en I. A. Ochse van de Polygoon, waarbij zij gebruik maakten van de deskundige leiding van dr. J. Metzelaar, Rijksvisserijleeraar en A. C. P. E. Vermeulen, directeur der Visscherschool te Vlaardingen. Hoewel saamgesteld door de Filmfabriek Polygoon, wordt dit nationale werk in Nederland „uitgebracht”, zooals nu eenmaal de allesbehalve fraaie uitdrukking luidt daarvoor in film-kringen gebezigd, door de N. V. Nordisk Films Co. te Amsterdam.

Bovenstaande inleiding, om eere te geven aan wie eere toekomt. Nu de film zelf, die we bij een speciale voorstelling voor genoodigden hebben mogen bewonderen.

Ze geeft een schitterend beeld van de moeite en de gevaren die er aan verbonden zijn, om ons op Vrijdag van ons botje of ons scholletje te voorzien, of om ons in de gelegenheid te stellen de „dokters aan kant” te zetten, tengevolge van de omstandigheid, dat de nieuwe „haring in 't land” is.

De film, die onder den algemeenen titel „De Nederlandsche Noordzeevisscherij” vertoond zal worden, bestaat uit drie afdeelingen: 1e De Trawlvischerij, 2e De Haringvischerij en 3e De Beugvischerij. Daaraan vooraf gaat dan nog ter inleiding een korte film, betrekking hebbende op het mooie werk dat het Hospitaal-Kerkschip „De Hoop” voor onze visschers doet.

„De Hoop” is in den waren zin des woords het plechtanker voor onze Hollandsche visschers, waaraan ze in moeilijke tijden zich vastklampen; het is de eenige hulp die ze op den ruwen waterplas bij ongeval of tegenspoed kunnen inroepen en die ook des Zondags, wanneer de visschers, ver van het vaderland, op de Schotsche kust bijeen komen, voor hun geestelijk voedsel zorgt. Zijn er aan boord van de visschersvaartuigen gewonden of zieken, „De Hoop” haalt ze met de sloep af en aan boord van het hospitaalschip worden ze door den dokter verbonden en verzorgd en, zoo nodig, naar den wal gebracht, om in een rustiger ziekenhuis dan dit op de golven dobberende schip uiteraard kan zijn, de verpleging te kunnen vinden waaraan zij behoefte hebben.

Voor onze visschers is het altijd een blijde dag, wanneer ze „De Hoop” te midden van de aan de netten liggende vloot zien verschijnen; zij voelen zich dan niet meer zoo verlaten op den grooten waterplas — zij weten, dat er voor hen gezorgd wordt en hulp nabij is, wanneer zij die mochten behoeven.

De trawlvischerij. Men weet wat een trawl is, een lang, wijd net met aan het einde een vernauwing, een soort zak. Dit net wordt over den bodem van de zee gesleept en alle visch, die oor de monding van het net komt en er in zwemt, komt achter in den zak, „kuil” geheeten, bij elkaar, die dan met de stoomlier aan boord geheschen en daar uitgeschud wordt. De klossenpees dient om het net op rotsachtigen bodem tegen beschadiging te beschermen.

Dat klinkt allemaal nogal eenvoudig, maar is het allerminst, dat kan ik, die zelf eens bij stormweer een reis met een stoomtrawler heb meegemaakt, uit eigen ondervinding verklaren en, zal iedereen

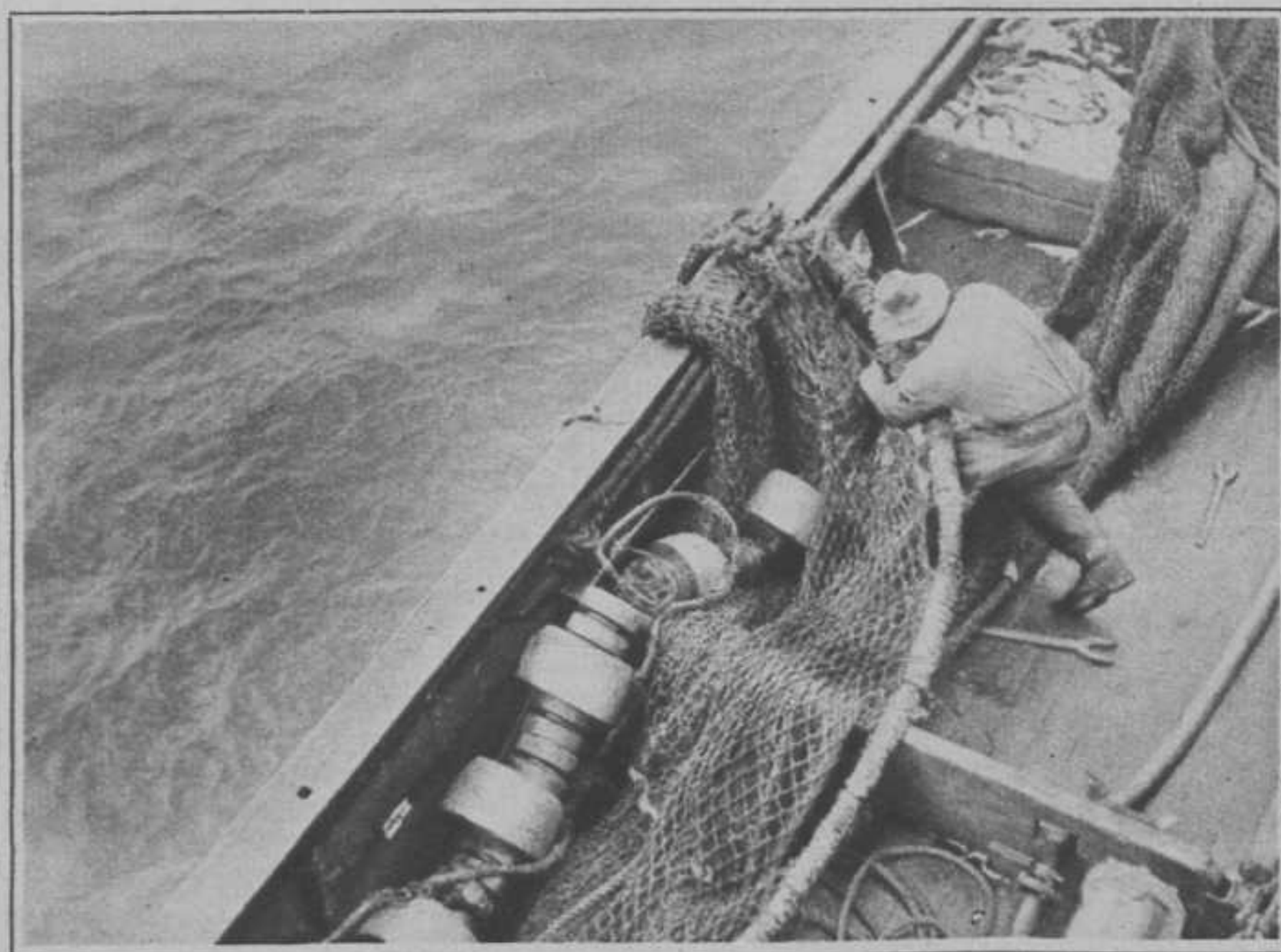
die zich de moeite geeft, deze film te gaan zien, duidelijk worden.

Alleen het uitbrengen en weer inhalen van het groote net is reeds een kolossaal werk, en vooral bij ruw weer een inspannende arbeid, die zich telkens en telkens weer herhaalt.

Maar dat is niet alles. Visch bederft spoedig en daarom moet ze reeds aan boord een voorloopige verzorging ondergaan en voor een deel worden schoongemaakt. Eerst wordt ze gesorteerd, want het is natuurlijk niet maar één soort, die voor den mond van het door de zee gesleepte net komt en daarna worden de groote exemplaren „gestript”, opengesneden en van de ingewanden ontdaan, die overboord geworpen worden, waar het afval direct door zwermen meeuwen, de openbare reinigers der zee, verslonden wordt. Vervolgens wordt ze duchtig gereinigd en in het ruim verpakt.

Een dienst aan boord van het hospitaal-kerkschip „De Hoop”.

De trawler-visscherij. — De klossenpees is afgestoken.

't Is aan boord van zoo'n trawler dan ook voortdurend een druk gedoe en tijdens de vangst, en nog geruimen tijd daarna, hebben allen er de handen vol.

De Haringvischerij. Haring wordt op geheel andere wijze gevangen. Daarvoor wordt een z.g. vleet gebruikt, een ongeveer 4½ K.M. lang net met kleine mazen dat, hangend aan drijvers, en aan den onderkant bezwaard, recht op in het water staat. Komt nu een school haringen tegen dit net aan zwemmen, dan dringen de koppen der dieren door de mazen. Natuurlijk willen zij dan terug, maar dat wordt hun belet door de kieuwen, die werken als een weerhaak, zoodat ze in het net blijven vastzitten. Als na eenigen tijd de vleet wordt ingehaald, ziet men dan ook allereerst de spartelende haringen aan de oppervlakte komen; het net met de daaraan hangende visschen wordt opgetrokken en boven de bakken waarin de visch voorloopig wordt geborgen,

uitgeschud. Nog aan boord wordt ze schoongemaakt, gezouten en gekuipd en zoo in het ruim geborgen. Een deel van de visch wordt niet gekuipd, maar zoodra ze aan wal gebracht is, op de wijze als op een der foto's is te zien, aan een stok geregen om tot bokking gerookt te worden.

Het niet kaken (de ingewanden er dus in laten zitten) gebeurt slechts indien de vangst zoo overvloedig is, dat het kaken van alle visch onmogelijk is. Het overschot wordt dan maar gewoon weggezouten en deze haring (eigenlijk tweede kwaliteit) dient voor de rookerij, om er bokking van te maken.

De Beugvischerij. Deze derde wijze van visschen komt veel overeen met hengelen. Maar dan hengel en op groote schaal en onder heel wat moeilijker omstandigheden dan waaronder de leden van den een of anderen hengelaarsbond in de kalme wateren van onze meren en rivieren hun dobertje uitgooien.

Aan een lange lijn, die op den bodem der zee verankerd ligt, zijn tal van korte lijntjes voorzien van haakjes, waaraan het aas (stukjes haring) gestoken is. Op deze wijze worden vooral de grootere visschen gevangen en bij het inhalen van de lijn staat dan ook steeds een man met een groot schepnet klaar, om bij het binnenboord halen der grootere exemplaren een handje te helpen opdat ze levend blijven.

Deze visch wordt in het bun (een groote ruimte, waar het zeewater vrij in en uit stroomt) gegooid, en op die wijze tracht men voor de fijnproe-

vers levende visch aan wal te brengen. Dooe exemplaren worden telkens uit het bun gehaald, gezouten en gekuipd.

Wij hebben enkele der interessantste foto's van deze schitterende film hier gereproduceerd, waaruit men zich een klein denkbeeld kan vormen, van wat het wil zeggen, het land van de noodige visch te voorzien; een juiste voorstelling, die noch onze korte beschrijving, noch deze enkele foto's kunnen geven, zal men zich echter, zonder de gevaren en de onaangenaamheden van het visschersleven zelf mee te maken, eerst van dit harde bedrijf kunnen vormen, wanneer men deze film gaat zien, die weer eens te meer bewijst, dat de film ook nog wel een andere roeping heeft te vervullen, dan als zedenbederfster op te treden.

MOEDERWEEDE
- DOOR J. SCHMID -

Moeke Wouters stond even stil in den jagenden avondwind, die als dol om haar henen sloeg. Met beide handen hield ze den kleinen hoed vast, die weggeduwd stond op het achterhoofd en telkens door de windsnukken werd opgesmakt.

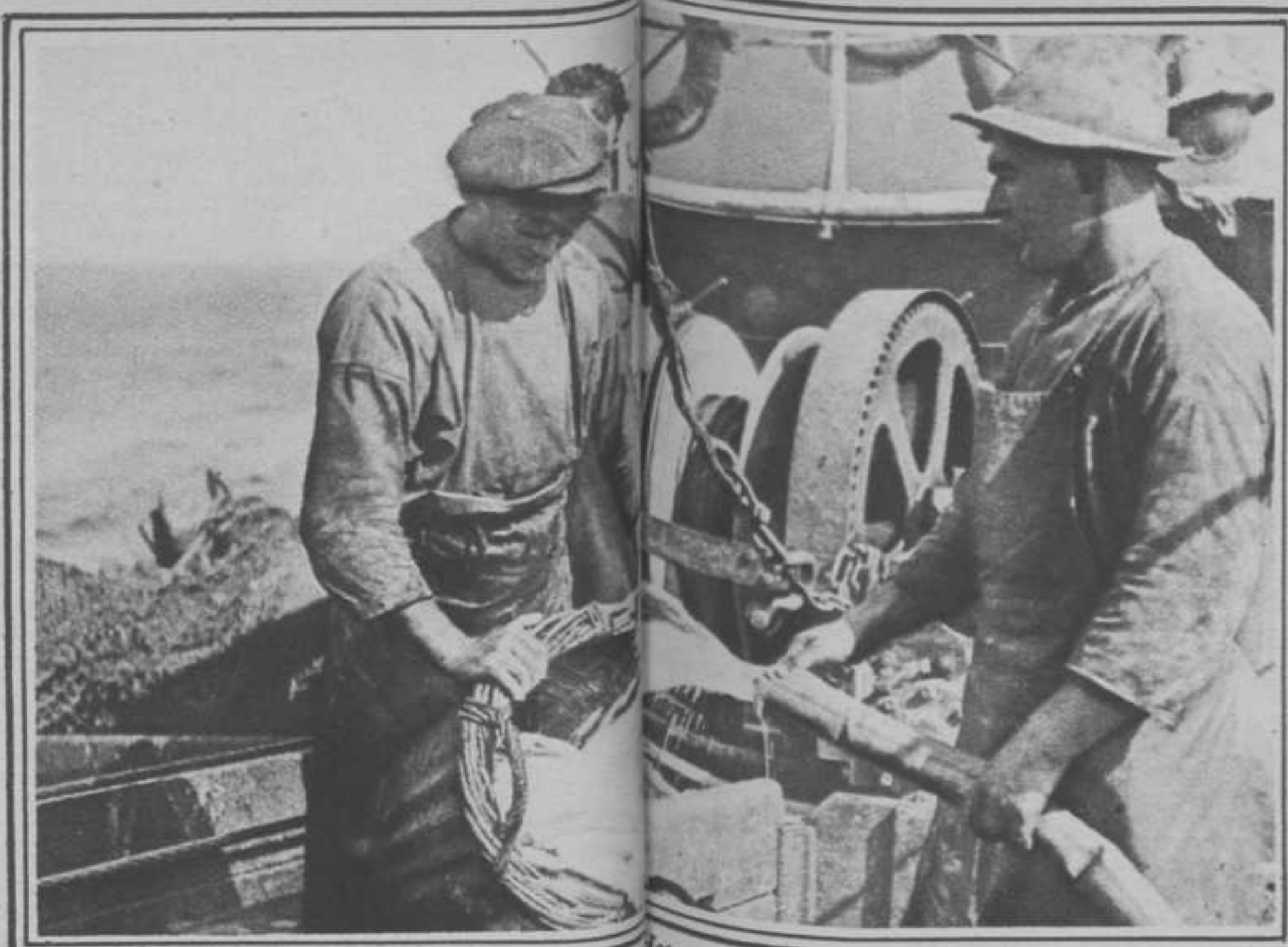
Het licht van een lantaarn omjoelde het magere witte siersprietje, dat opbloede uit de donkere holte waar de breedzijden keelbanden waren vastgehecht, en dat dreigde te breken door de al te felle zwieping. De eene lichtgolf na de andere plonsde over haar heen als de wind om den lantaarn stoeide en hem schudden deed.

Terwijl ze daar stond, de mantel scheefgezakt naar den kant van den zak waarin het dikke kerkboek en de kaashomp voor de avondboterham bolden, kwam ze op adem. Toen hervatte ze den tocht... het hoofd omlaag zóó dat de halswervel dikke knobbels spande tegen den opgezette kraag, de witte hoedspriet vooruitgestrekt in armelijk verweer, de schouders kromgetrokken, fel opstootend met haar lijf tegen de windgolven.

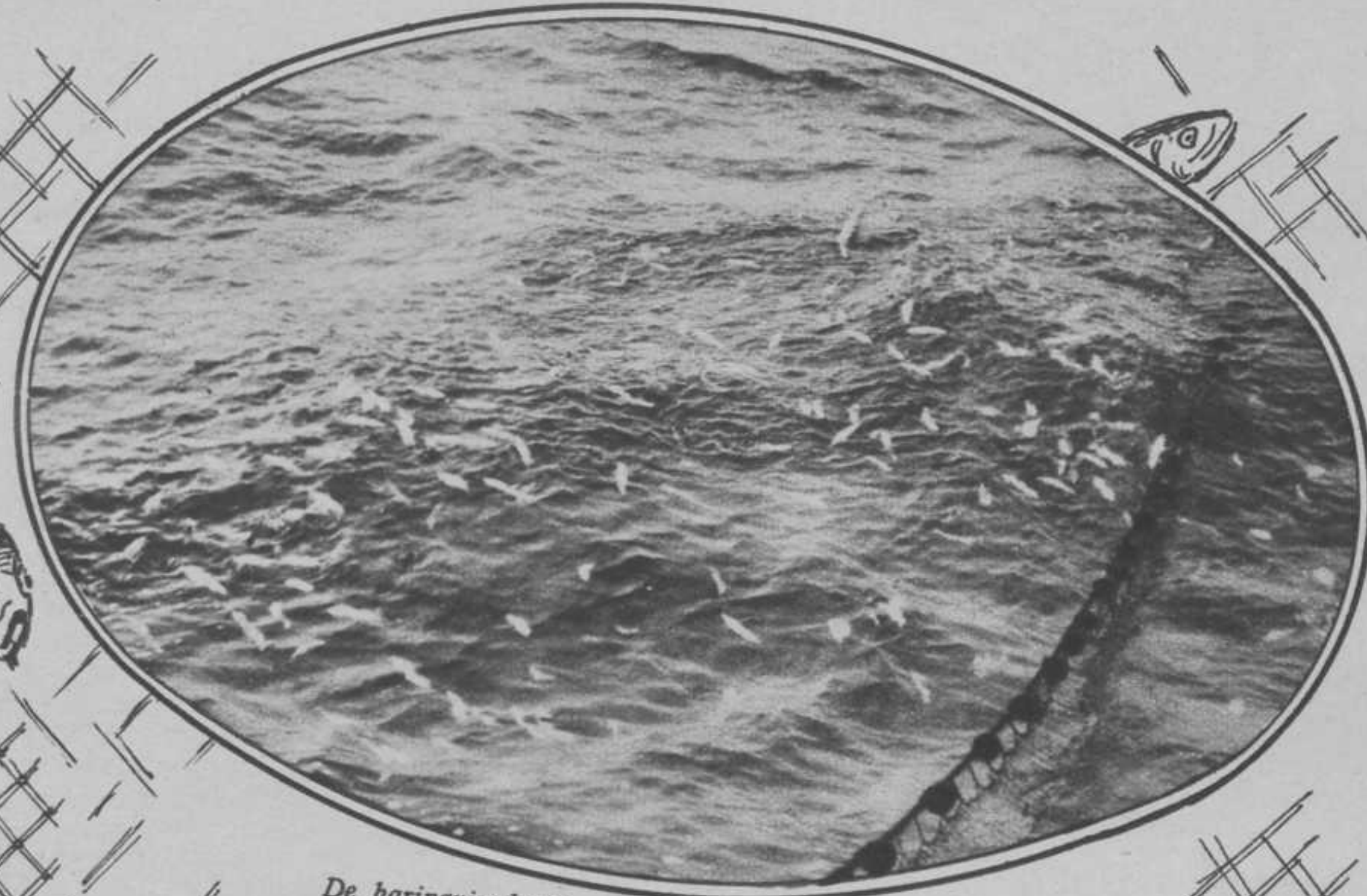
Tusschen de windvlagen door kwam ze een oogenblik tot klaar denken... 't Zou toch zonde zijn

De trawlervisscherij. — Het sorteeren en strippen.

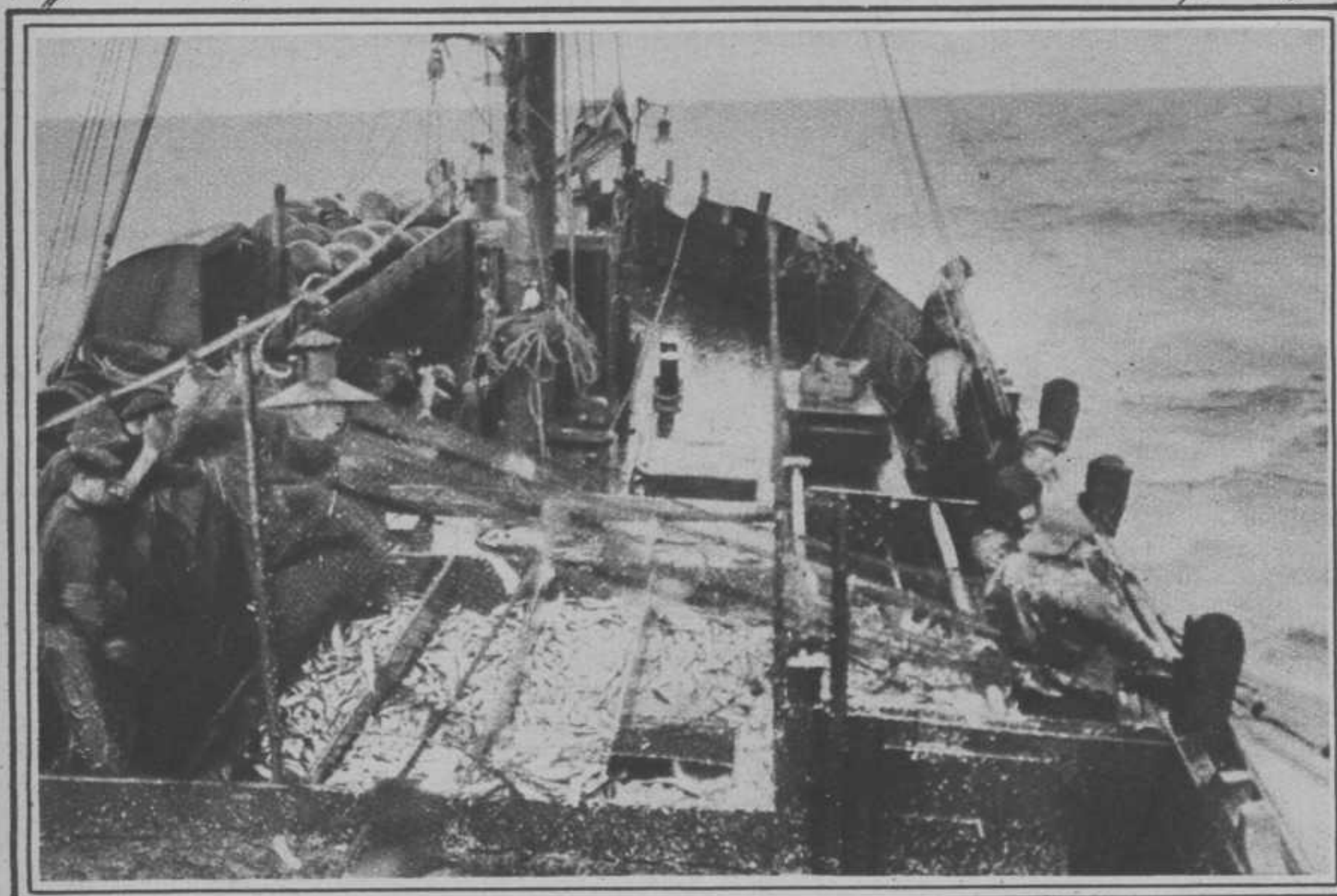

De trawlervisscherij. — Het spoelen van de visch.

De haringvisscherij. — De vangst komt boven water.

ONZE NOOREVISSCHERIJ BIJ HET ARTISANAT OP BLZ. 93

De haringvisscherij. — Het halen van de vleet.

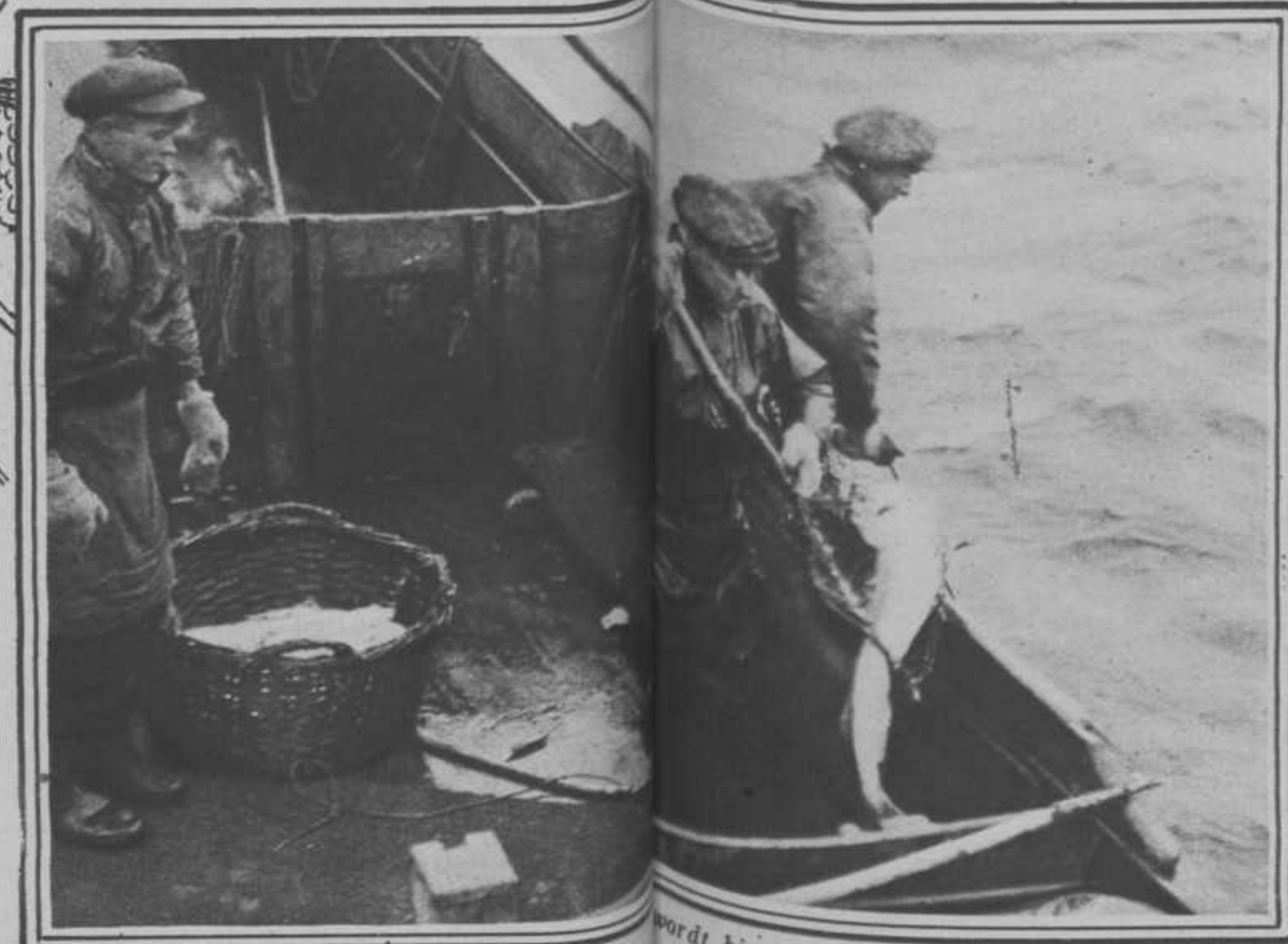
De haringvisscherij. — Maakt een braadje schoon.

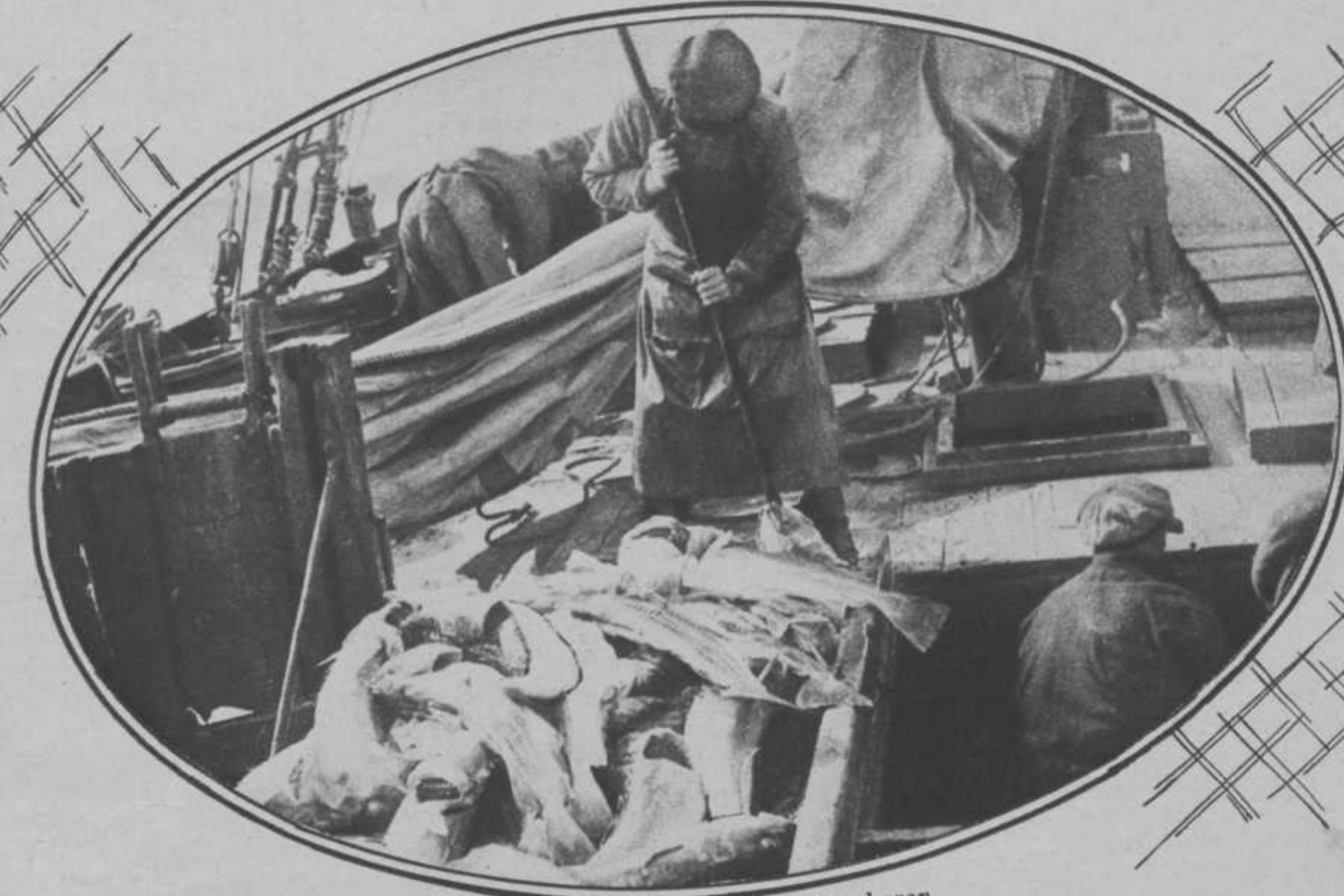
De haringvisscherij. — Het speeten van de steurharing.

De beugvisscherij. — Het spleten.

De beugvisscherij. — Wordt binnen boord gehaald

De beugvisscherij. — Het karen.

als ze er vanavond niet één was gegaan eerste Vrijdag-Lof, en dan.... haar gang werd rapper, ze hief het hoofd wat op.... Jan zijn groote, blijde nieuws....

Bij de kerk pufte ze even uit van de doorstane vermoeienis. Toen de deur openkierde zoog de felle lichtgloed haar donkere, schrale figuur op, blakerde op en om haar, deed lichtvonkjes ontschieten aan haar verwaterde oogen, sprankelde kleurstipjes op

Automobiël van het Hitler-leger, met machinegeweer en monarchistische vlag, in de straten van Coburg.

....Bleek, met smalle schaduwstrepen onder zijn neergeslagen oogen, de mondstreep in den linkerhoek omlaag getrokken in bibberend beweeg, stond hij daar.... zoo schuw en kleintjes als toen hij voor het eerst zijn mafrozenpakje had aangekregen, heel vroeger, en verlegen weggekropen was tusschen haar rokpluizen.

Het naaiwerk had ze terzij geduwd en haar handen hadden hem naar zich toegelokt met vragend gestrekte handpalmen. En toen, terwijl ze hem tegen haar knieën had voelen beven, hadden haar oogen onder zoet fluistergevraag de zijne gezocht...

En onder de streeling van haar handen had zijn stem, verbrokken door de trilling, het kort uitgestooten: „k Wil priester worden, moeder!“....

De woorden hadden zich gereid tot één lichtenden zang.... priester worden.... hãar zoon, haar Janneman.... hij, de gezalfde Gods.... De teere jongenshanden, die ze in innige vertrouwelijkheid in de hare geborgen voelde, ze zouden het Gods-offer opdragen, zich strekken ten Hemel en de Hemel zou zich openen om het groote Godswonder te doen gebeuren op zijn woord....

En ze had hem in haar armen genomen en gekust, telkens wéér zonder een woord.

DREIGENDE BURGEROORLOG IN DUITSCHLAND. BEIERSCHE TROEPEN AAN DE GRENS, GEREED OM OP TE RUKKEN NAAR BERLIJN.

de broodplank en de boterhammen sneed, kon ze met moeite Lena's woorden volgen.

....De kanten kraagjes pasten niet. Ze ging ze ruilen bij Koosje op den hoek, waar ze morgen toch weer voorbij kwam als ze naar den winkel ging....

Moeke Wouters knikte. Nu en dan brokkelde een woord uit haar mond.... zoo.... ja.... ze dacht aan heel andere dingen.... zij, zij alleen wist het.... zij alleenig.... en.... Jan zelf....

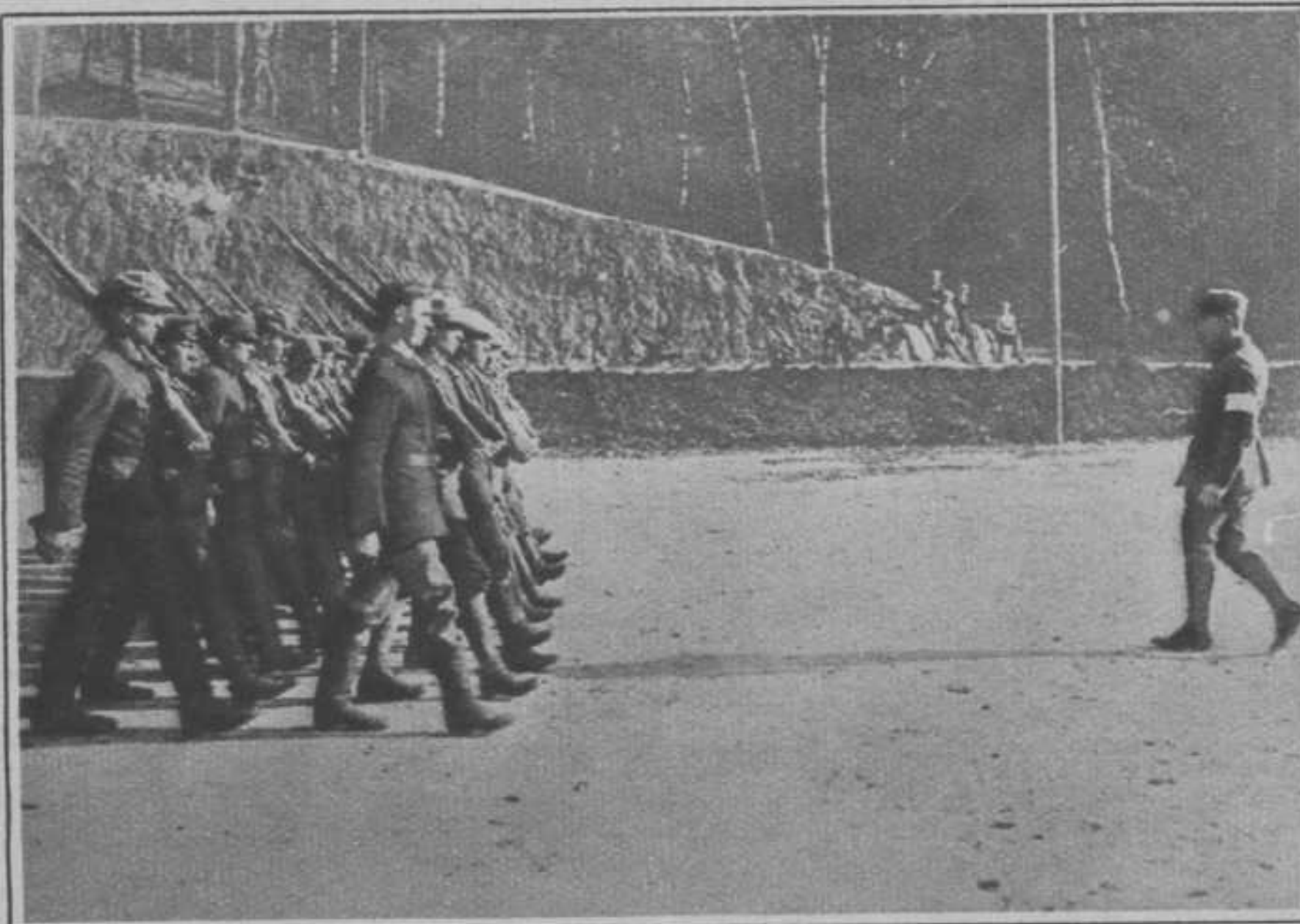
Motor-patrouille van het Hitler-leger. — De swastika is het veldteken der nationalistische troepen.

de haartjes van den valen, wollen mantel.

Neergeknield in de zijbank wreef ze met de rechterhand over de roodknokelige linker, frutselde daarna den strik der keelbanden recht tot hij vlinderig uitstond onder de kinroning.

De priester besteeft het altaar. Toen belgerinkel werd uitgestrooid bleef ze een oogenblik diep voorovergebogen zitten, dan zocht ze naar het kerkboek in den mantelzak. Als de kaas maar niet verbrokkelde.... en Lena was ook thuis vanavond.... Ze zou het Jan eens extra goed geven.... Jan, hãar Jan. God, God wat een zegen.... dat haar dat overkwam.... dat had vader moeten beleven....

Onhandig vingerde ze door het kerkboek. Toen begon ze te bidden met zachte preveling van woorden. Maar telkens wéér moest z' er aan

Recruten voor het nationalistische leger worden geoefend, nabij Neustadt.

„Hé, 't is lekker hier, moeder. Ben je uit geweest?“ kwam Willem binnen.

„Ja, naar 't Lof!“ Ze knikte haren jongsten toe. „Waar is Jan?“ Er was vreugd in haar stem, omdat ze den naam vol uitspreken kon.

„Hij komt daad'lijk; hij heeft meegezongen op het koor in het Westeind.“

Er werd niet veel gepraat. Toen Jan was binnengekomen had hij met zijn moeder een snellen, warmen blik gewisseld.

De messen klinkten tegen de borden; soms zoog er een de koffie met al te gretigen ophaal. Nu en dan kwamen er trage verhalen van Bets over de juffrouw uit den hoedenwinkel, die nooit te voldoen was, volgde Lena's snauwerige bemoeiing.... „het werk wat ze deed zou er dan wel naar zijn....“ of bromde Willem over de kou, die hij te lijden

Twee Beiersche soldaten met een stuk veldgeschut, in 't grensdorp Burggrub.

De laatste klanken van het „Tantum Ergo“ verstilden. Ze schrok van de rust die neerzeeg na de klankenweelde, schoof snel tusschen de menschenmassa, die de zijdeur uitgolfde. Ze voelde verwijt knagen, dat ze zoo verstrooid was geweest.

Maar buiten gekomen verdween het. Dãar moest ze weer vechten tegen den gierenden wind, die haar rokken als vlaggenwimpels om haar beenen slingerde. Higgend was ze eindelijk thuisgekomen. Toen ze de huiskamer inkwam omspon haar de gezelligheid. Lena had tafel gedekt, stond koffie op te schenken bij de potkachel. De rossige gloed, uitschijnend van de roodgloeiende kolen, overbloosde het jonge gezicht, deed de lichte haarlok op het voorhoofd uitlaaien als een schichtige vlam.

Ze keek de kamer rond. Het was de zelfde toch als altijd.... de naaimachine in den hoek met het groene kleedje er over, de gemaakte bloemen in den majolicapot voor het raam, de linnenkast met het Mariabeeld onder de stolp.... maar toch, nee het was anders.... lag er geen licht te dansen in de gloeiing van de bolronde stolp op de kast, flonkerden er niet vreugdige sterretjes in het nikkelt van de naaimachine uitpuilend van onder den doek, en waren er geen wondere kleuren in de paarse seringen van het bouquetje voor het raam....

Ze monsterde de tafel.... het was goed, den bord van Jan tegenover haar, Willem aan den hoek, Bets rechts naast haar en Lena aan den anderen kant.... maar haar oogen dwaalden af naar de vreemd-blijde tinteling der witte lichtvlekken op de borden....

Ze legde den kaashomp op een bord, sneed er dunne schijfjes af.... toen brokte z' er een hoekstuk af, legde het op het bord tegenover haar. Terwijl ze met fikschen greep het brood neerdruwde op

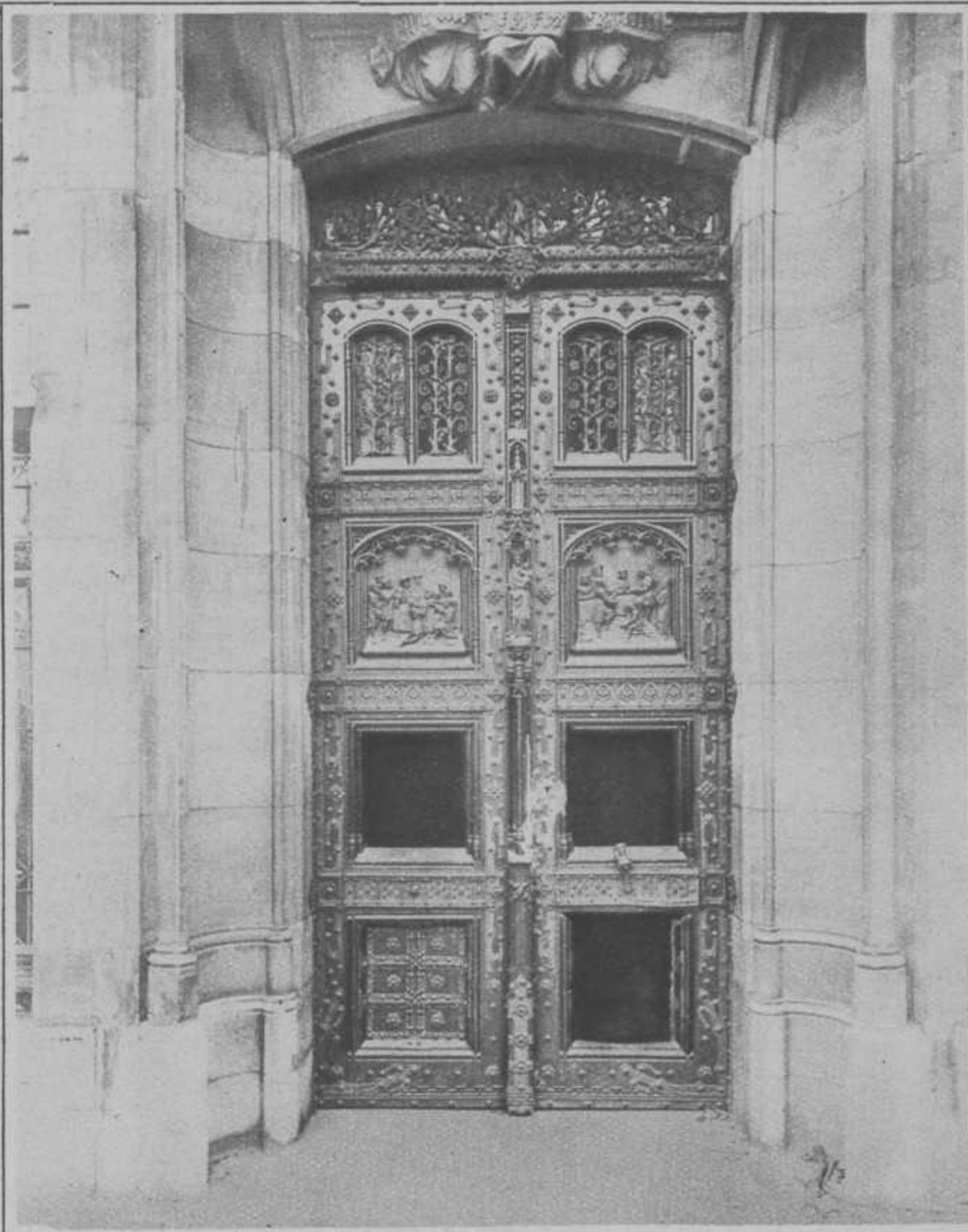
Barricade-oefening der Hitler-troepen, in het dorp Wiedenfeld.

had bij den aannemer waar hij leeren moest op het kantoor....

Tusschendoor bemoeidde moeke Wouters' stem, of effende het opspitsen van al te heftige klanken.... Maar met haar gedachten zat ze vast aan Jan, was ze bij hem, bij hẽm alleen, die daar vóór haar zat, zijn blond gezicht met de diepstarende oogen weggedroomd langs haar heen....

....Ze zag hoe een wilde tuimel van licht op zijn kruin viel telkens als hij even vooroverboog.... Ze zag het licht vingeren tusschen de plukjes haar.

denken, schoof het gedacht, als 'n lichtende zonneschijf tusschen haar vrome woorden. Dan zag ze 't wéér. Jan vóór haar in het kleine naaikamertje waar haar handen jachtig over het linnengoed schoven.. Met een gezocht praatje was hij bij haar gekomen.. of ze de Geraniums van 't jaar ook zelf had gestekt... toen had hij aan zijn pet staan peuterẽn zóó dat ze hem bijna een tik op zijn vingers had gegeven. Maar toen ze haar hand al geheven hield, had ze opeens den arm teruggetrokken, hem schuw weggestopt onder het witte naaigerei.

DE „RESULTATEN” VAN HET SEPARATISTEN-AVONTUUR TE AKEN.

Links: een kijkje in de Kroningszaal van het wereldberoemde raadhuis. De kunstwerken zijn door kogels beschadigd; de vitrine is geheel vernield. Op den voorgrond bedden, door de Sonderbündler in de zaal opgeslagen. — Foto rechts: de hoofdingang van het raadhuis. De deur, die solied gesloten was, werd eenvoudig vernield.

HET HUWELIJK VAN DEN KROONPRINS VAN ZWEDEN MET LADY LOUISE MOUNTBATTEN.

Foto links: de toekomstige koning en koningin van Zweden. Foto rechts: hoe de kinderen van de Zweedsche koninklijke huishouding, die bij 't huwelijk niet mee mochten naar Londen, voor zichzelf 't huwelijk naspeelden. De „bruid” stapt uit de koets, — een hofrijtuig, haar door den koning geleend.

die vooraan op zijn hoofd overeind stonden.... haar oogen koosden het hoofd, de nog teere jongensgestalte.... de blanke maar sterk pezige hand die in volkomen rust naast zijn bord lag.

....Ze zag hem wéér als kleine jongen, als kindje aan haar borst, als leven van haar eigen leven...., haar getob om zijn ziek-zijn,.... zijn opbloeiend jongensleven.... waren het alle niet voetstappen geweest op den weg naar den Tempel des Heeren, waar zij hem met vreugde geleiden ging en hij zijn jonge leven ten offer ging brengen....

....Daar zou hij staan, als Godgezalfde, verkondigend het Godswoord, opdragend het Hoogheilig Offer....

Haar oogen troffen de zijne waarin een vochtige glans beefde als een vreugdelicht achter sluiervenel...., ze zag de lichtstraling van de lamp gouden draden trekken tot zijn hoofd, trillen om zijn hoofd, om zijn handen...., toen rafelden er tranen langs haar wangen.

Opeens had ze haren stoel weggeschoven, was onder de vraagblikken door naar de deur gelopen, de gang in.... Terwijl ze daar één kort oogenblik te snikken stond onder het armeljik schijnsel van het povere gangpitje dat schemerde tegen het wit muurvlak, voelde ze haren jongen naast zich, zijn hand zoekend de hare.

....Toen zochten hun oogen elkaar in een verbijsterende vreugd, waardoorheen haar „Magnificat” en zijn offerlied zong in blijen jubel..

denken uit dat enge kringetje! 't Zou er zoo leeg worden, zoo heel anders....

Maar stil-aan ook weer was 't leed om dat gemis verdwenen, — verdoezeld om grauwwergeten en gewennen aan nieuwen sleur, die geen gedachten aan 't voorbijje duldde. Alleen 's morgens, als zij onder de H. Mis vijf Vaderonzen te bidden placht voor haar zielerust, en als met Allerzielen 't kerkhof, naar dorps-gewoonte, 'n bezoek gebracht werd, 'n vage herinnering nog. Dan, als ze 's Vrijdags den „schoorsteen” stofte, waarop haar verbleekend portret stond.... of als vader tegen haar morde: „dat was vroeger zoo niet!”....

Na de Zondagsche Hoogmis was 't, toen er bij hooge uitzondering ook 'n ander, dan zij, op den stoffigen zandweg was.

DE MASSA-PLUNDERING TE BERLIJN.

Door gebrek verbitterde volksmenigten trokken de straten rond, en plunderden winkels en magazijnen, bij voorkeur die van Israëlitische kooplieden. Foto hierboven: de aanval op een bakkerij.

EN VADER SPRAK

Hij was stillekens-aan 'n oud manneke geworden, vergrijsd in dood-gewoon leventje van alle dagen 't zelfde. Nooit was er iets geweest in 'm, dat naar hooger streefde of naar anders-willen, nooit ook iets van onbevredigd-zijn om 't dood-gewone. Hij was oud geworden met en in z'n armeljike omgeving, die ook weinig afwisseling kende: dorrig zand, en altijd-groene dennen....

En toch was 't niet meer als vroeger, neen, dat voel-de-nie toch wel! 't Goeie was er af, meende-nie. Z'n rug begon te krommen en als ie 's morgens nog, als altijd reeds, zoolang ie hier leefde, naar de kerk stapte, moest ie 'n kwartiertje méér nemen nou, omdat z'n beenen niet meer zoo voort wilden als vroeger.

Eén kind had ie, 'n dochter, en zij alleen leefde nu met hem, sinds z'n vrouw gestorven was. Ze zorgde voor z'n eten, z'n kopje koffie, dat ie graag mocht op z'n tijd, — verstelde z'n kleeven, gaf 'm z'n pijp aan, zoo ie die beliefde en leefde overigens 'n even emotioneel, kalm-rustig, éénzelvig leven haast als de vader.

Ze was hierin groot geworden, had 't anders nooit gekend. 't Was of 't leven alleen hierin bestond: 's morgens naar de H. Mis in 't dorp, naar huis weer en vader wekken, koffie zetten, maaltijden en als vader daarna naar de kerk ging, voor 't middageten gaan zorgen; zóó na den middag: „den opwasch”, stoppen en verstellen; vader z'n pijp 'ns aangeven.... En als de zon was ondergegaan, te-bed, om morgen 'n heel eendere dagtaak te beginnen weer! 's Zaterdag inkoop doen voor de heele week in 't dorp, 's Zondags naar de Hoogmis en 't Lof, — dat was nog 't eenige dat scherp-scheiden deed die dagen van de gewoon-weeksche.

Ze kende niet anders en had daarom ook geen gemis en verlangen naar beter.

Alleen vond ze 't wat naar, als vader soms knorrig werd en te klagen begon over z'n ouden dag en „dat 't 'n versleten boel werd met 'm”....

En eens ook was 't leven haar hard geweest! Toen moeder stierf! Die was immers niet weg te

Plunderaars worden gevangen genomen, de samenschoolingen uit elkaar gedreven.

....Of ze niet met hem wou 't leven in? !.... Hij stond zoo moederziel-alleen, had 'n goeie broodwinning, wou 'n eigen huishoudentje beginnen liefst.... Of ze zijn vrouw wou worden dan? !... ?

Hij was 'n forsche kerel; wat donker van uiterlijk, met iets ruw-goedigs overzich.

't Was er dan eindelijk van gekomen! Eruit was 't! Hoe ie 't moest inkleeden, wat ie nou vragen moest? ! Hij had er zich al wat over afgepijngd, was er tenslotte mee naar den Pastoor gegaan. „Daar moet je geen complimenten mee maken,” had die gezegd. „Vraagt 'r! Daarmee uit! Dan zal ze ja of neen zeggen! Afgelopen!” Heel eenvoudig! Ja, 't was ook feitelijk niks, vond ie.

En nou stond ze daar zoo beduusd! Hij wist niet, wat dat beteekenen moest. 't Was toch eenvoudig? ! Ze moest maar „ja” en „amen” zeggen, en dan was 't al goed. Dan zouën ze samen naar den Pastoor gaan, trouwen, gaan leven als man en

vrouw, samen 'n huishoudentje beginnen! Ze hadden toch warempel de jaren al wel. En zij kon huishouden, en hij kon werken, goed werken: hij had stevige knuisten.... En nou ging 't werk al zoo goed.... Hij kon toch niet alleen blijven rondslenteren? Hij wou van-de-straat zijn, en 'n eigen-thuis hebben! Zoo altijd bij vreemden was toch ook geen doen. Of zij nou z'n vrouw worden wou? !

Zij stond beteuterd met den punt van 'r schoen in 't losse zand te morrelen. Wat moest ze daar nou van zeggen 't Was 'r zoo heel anders, zoo heel iets ongewoons, daar had ze eigenlijk nooit aan gedacht. Ze hield 't hoofd naar beneê, keek naar 'r schoen, die heen en weer te vegen stond 't gelig-zand!

Ja, zij zou wel willen toch, maar vader? ! Wat zou vader er van zeggen?....

Maar ze was toch geen kindje meer, vond-ie, ze kon nou zelf toch wel weten, wat ze deed!

Ja, maar moest ze vader nu aan z'n lot overlaten? Dat zou toch slecht zijn.... Die was ook niet meer van vandaag of gisteren! Daar moest voor gezorgd worden en hij had niemand anders, dan haar!....

Vader was thuis! Hij zou met 'r mee gaan!... En tegen den middag keerde-nie terug weer over geel-zanderige pad: naar z'n kosthuis!

'r Vader vond z'n dorre leventje operbest zóó en z'n dochter moest bij 'm blijven! Toen was 'r alles beslist!

Hij vond 't 'n beroerden Zondag!

JAN VAN OOSTERHOUT.

„MET Z'N ALLEN”

De stroom houdt nog niet op. Gelukkig! Welk 'n mooie gelegenheid is dit, zoowel voor man als vrouw om eigen gebreken te overwegen! Daar bestaat ruimschoots gelegenheid voor, want aan beide zijden wordt de critiek niet gespaard. Zoo bezien, bezit deze serie ongetwijfeld opvoedkundige beteekenis en bovendien is ze amusant. We geven weer het eerst aan de dames kans haar overvol gevoel te luchten:

De mannen dat zijn egoïsten, Dat zal niet eene vrouw betwisten.

Maar d'eeuwige strijd om het bestaan Die komt toch op de mannen aan. Dat is nu eenmaal 't vrouwenlot. In 't paradijs, beschikt door God. Th. H., Leeuwarden.

Over het algemeen hoort men zeggen dat de vrouw den „man „de baas” is; nu dat geef ik zoo grif niet toe, tenzij misschien ten opzichte van haar eigen man, maar dat ligt dan aan hem zelf, zou ik meenen. Een feit is echter, dat de man, als hij het niet is, toch altijd denkt dat hij het wel is, maar dan komt het spreekwoord „baas boven baas” tot zijn recht, want het is de slimste vrouw, die

hem in den waan laat, dat hij datgene is, waarop hij toch feitelijk recht heeft. Veritas, Delft.

'k Vergelijk den man 't liefste met een barometer! Klopt men er op, hij loopt dan dikwijls vóór of (achter uit)

Staat ie op schoon, laat 'm dan stilletjes in zijn (wezen)

Anders krijgt ge soms een oorverdoovend storm (geluid)

Dreigt hij nochtans wat terug te gaan, Zet hem dan „stilzwijgend” aan. C. E. S.

De man heeft één zijde die goed en één die slecht is. De goede is zijn vrouw, die zeer aan hem gehecht is. De slechte is, dat hij denkt, dat hij een heele piet is. Terwijl hij dat juist vaak niet is.

Dan houdt hij teveel van allerlei gemakken En beschouwt grond en kleeft als aschbakken.

V. B. Dordt.

DE Z.EERW. HEER F. A. R. PADBERG, pastoor te Ede en aalmoezenier der 2e divisie, is vorige week overleden.

Uitsluitend voor jonge mannen, want zelf tot de jongelui behoor ende, kan ik deze categorie het best becritiseeren.

DE EW. ZUSTER M. BERTRANDA, van de Congr. der Franciscanessen te Roosendaal, is 'n halve eeuw lang bij 't onderwijs op Curaçao werkzaam.

ZESTIG JAREN KLOOSTERLINGE. Haar diamanten professiefeest vierde, in het klooster J. M. J. te Vlijmen, de eerw. zuster Symphorosa.

Ernst is hun in alle omstandigheden onbekend. Bij het kiezen van een meisje wordt meer op uiterlijke dan op innerlijke gaven gelet. Het meisje

wordt beschouwd als een stuk speelgoed, als een voorwerp waarmede je je kostelijk kunt amuseeren, dat echter na eenigen tijd wordt afgedankt en net als bij kleine kinderen, door nieuw, aantrekkelijker, moet worden vervangen. Sparen voor een eventueel huwelijk kunnen ze volstrekt niet; al het verdienste wordt besteed aan uitgaan, sport en kleding. Vrije uurtjes benutten tot ontwikkeling van hun

DE MISLUKTE STAATSGREEP IN BEIEREN. We geven hier de foto's van den rijkscommissaris Von Kahr (links), van den minister-president Von Knilling (rechts boven) en van hun bondgenoot den rijksweerman van Lossow (rechts beneden). — Foto's van Hitler en Ludendorff bevatte ons nummer van 10 October.

verstandelijke vermogens? Geen sprake van. Bijgevolg kunnen ze nooit eens ernstig, degelijk over een of ander onderwerp redeneeren. Ze vullen de leegten hunner hersenlooze hoofden liever met allerlei schunnige phrasen en onzinnige straatdeuntjes. Geloof is iets van geheel ondergeschikt belang. Liefst houden ze zich er heelemaal niet mee op. Wat onze maatschappij in de toekomst aan zulke typen zal hebben? Gelukkig dat er nog enkele uitzonderingen zijn, anders zou het er voor ons jongemeisjes, die heel iets anders van een jongeman verwachten, niet rooskleurig uitzien.

N., Muiden.

Aan „Piet Paaltjes,” Amsterdam:
Jij vent, je bent een groote krent!

NAAR DE MISSIE.

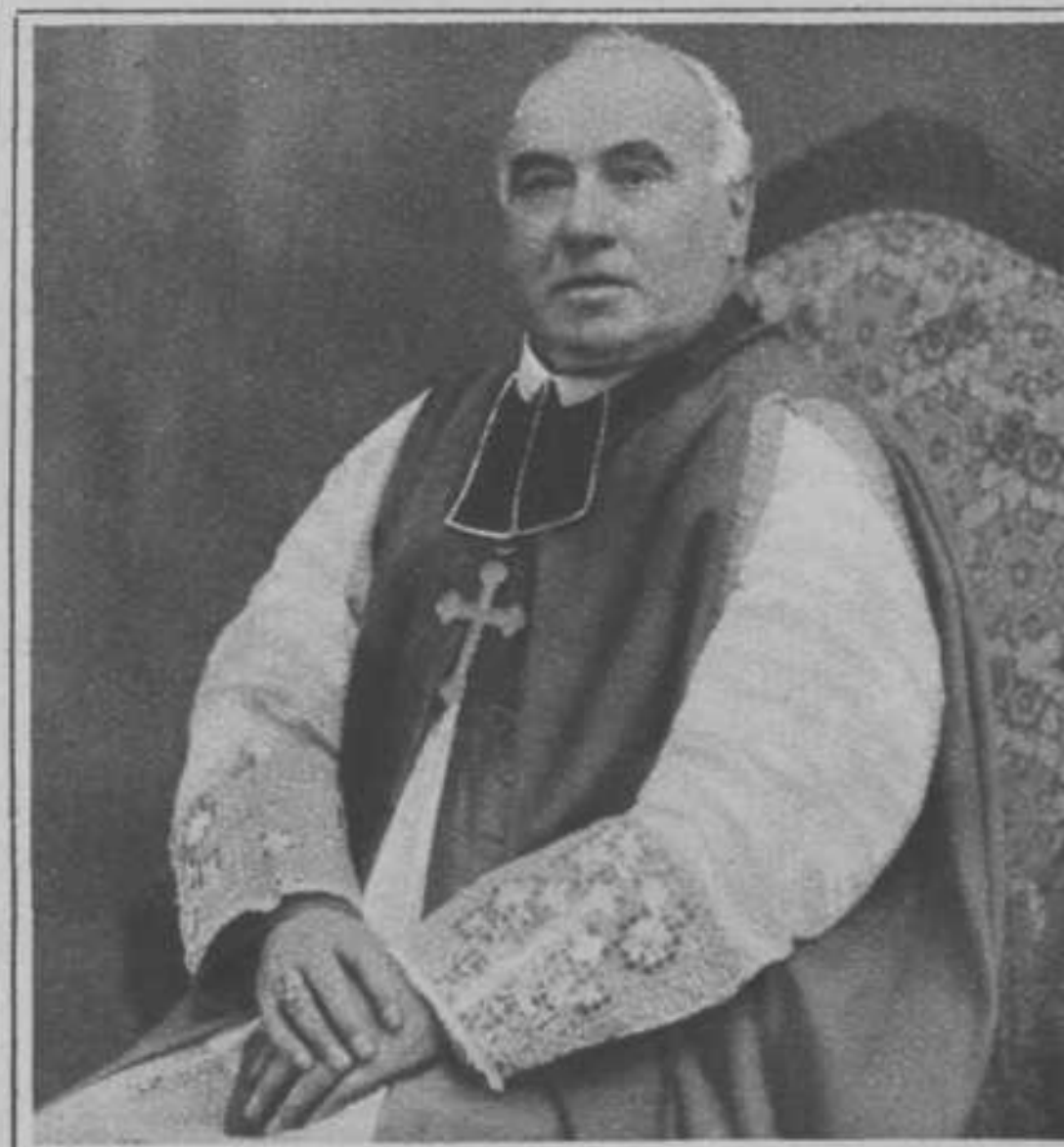
Ook de Congregatie der Zusters van het arme Kind Jezus, moederhuis Simpelveld, gaat zich aan het Missiewerk wijden. Dezer dagen zijn de eerste zusters naar West Virginia (Amerika) vertrokken. Hier ziet men ze, met haar oversten, vóór 't vertrek gekiekt.

Omdat je anoniem mag schrijven,
„Durf” je de vrouwen zoo te bekijken!

Merwil, Noordwijk.

(Piet rampzalige, hou je nu verder ook maar schuil — anders....!)

De meeste mannen zijn niet kwaad
Zoolang 't hun naar den vleesche gaat,
Maar moeten zij om vrouw of kind'ren

DE H.EERW. HEER MGR. DR. P. MANNENS, Vicaris-Generaal van het bisdom Roermond, vierde zijn 40-jarig professoraat.

Soms iets van hun genot verminderen,
Dan is het met hun goedheid uit.
Laat ik dit zeggen tot besluit:

MEJUFFROUW G. GIEPMANS, op 25 Nov. a.s. vijftig jaar in dienst bij de familie Schönberger te Nijmegen.

DE GRAAF VAN ATHLONE, broeder der Engelsche koningin, is benoemd tot gouverneur-generaal v. Zuid-Afrika.

De meeste mannen zijn egoïst,
Bewijs me maar dat 't niet zoo is.

M. F., Leiden.

EEN NIEUW WERK VAN EVERAERTS.

In den gevel van het klooster der Eerw. Zusters Dominicanessen te Boxmeer-Sambeek is een groot beeld geplaatst van de H. Catharina van Sienna. 't Is het jongste werk van den Nijmeegschen beeldhouwer Egidius Everaerts, en maakt, ter hoogte van 10 à 12 M. in den gevel aangebracht, een voornaam effect. Het beeld, 1.80 Meter hoog, uit witten Movlay-steen gehouwen, is kloek en edel van ontwerp, het gelaat van krachtige, vastberaden, heilig-ernstige uitdrukking, de drapering van statigen, natuurlijke plooiënval. Het korrelige van den harden steen heeft de beeldhouwer weten te benutten om verschil te krijgen tusschen het gladde van gelaat en handen en het ruwe der kleding. De Heilige is voorgesteld met het kruis, dat zij tegen de borst drukt, en de symbolieke doornenkroon om den hoofdsluier. Werden onze kunstenaars meer begunstigd met dergelijke opdrachten, die nu nog vaak gaan naar leveraars van fabriekmatigen namaak, zoowel voor hun persoonlijke welvaart als voor den opbloei der christelijke kunst zou 't er beter uitzien dan nu het geval is.

J. R. VAN DER LANS.

DE ONRUST TE BERLIJN. Nog voegen wij deze foto toe aan die op de vorige bladzijde betreffende de plunderingen te Berlijn. Een politie-vrachtauto met gearresteerden!

Mannen, mannen, wil 't gelooven,
 Veel goeds is er in u te loven,
 Dit alleen wil ik u melden:
 Alle deugden bezit ge zelden.
 Over manneltjke gebreken
 Wil ik liever maar niet spreken:
 't Wordt te veel om op te sommen,
 'k Vulde zeker drie kolommen.

T. A., Rotterdam.

WOESTIJNLEVEN.

Woestijnreizigers, van hun kameelen gedaald, maken hun soberen maaltijd gereed.

Wanneer ik denk over den man in den waren zin van het woord, dan zie ik in gedachten den Romeinschen wagenmenner, die met de grootste krachtsinspanning het span vurige rossen in toom houdt. Dit vind ik het beeld van den echten man, in wien alle elementen ontwaakt zijn, doch die door zelfbeheersching meester over zijn hartstochten en neigingen is, in plaats van, zooals 't helaas zoo vaak gebeurt, hun slaaf te wezen. Zóó wil ik het liefst aan den man denken, want zóó behoort hij te zijn.

J. C. P., Amsterdam.

Geen vrouw kan onbevooroordeeld over den man schrijven. Ik ben nu een oude vrouw en ik heb veel levenservaring. Mijn vader heb ik hooggeacht, omdat ik zijn kind was. Mijn man heb ik streng becritiseerd, omdat ik zijn echtgenoot was. Mijn zoons heb ik te hoog aangeslagen, omdat ik hun moeder was. En als ik de mannen, die me zoo na stonden, niet zuiver beoordeelen kon, hoe zal ik 't dan de vreemde doen?

C. L., Deventer.

De man is meest voor ons een kruis,
 Maar wordt door God gegeven,
 Opdat wij, dragende ons kruis,
 Naar beter leven streven!

R. V., Arnhem.

Voor vandaag kunnen de mannen 't er weer mee doen! De vrouwen zullen verlangend zijn naar het oordeel der andere zijde.

Van de Vrouw iets te zeggen....
 Ik durf het niet wagen.
 Mijn pen zou ik dagen
 Niet neer kunnen leggen.

Maar een ding moet ze weten:
 Was ze nooit over den appel gevallen,
 Dan hadden we met z'n allen
 Ook nooit in de penarie gezeten!

J. C., Maastricht.

De invloed van een ontwikkelde en verstandige vrouw is groot. Zoo zij wil, is zij koning Alcohol zijn dood.

B. L., Lemmer.

Over 't algemeen kwaadaardig zijn de (vrouwjes niet,
 Maar wel aardig kwaad, wanneer je naar ('n ander ziet!

„Troppenmommel,” Blerick.
 Iedere man heeft zijn gebreken,
 Maar.... iedere vrouw ook hare streken.

Heb je 'n goede vrouw, wees vroolijk,
 Z'is meer waard dan 't hoogste lot uit de loterij.

v. d. S., Oirschot.

EEN NIEUW INSTITUUT.

De „voetkunstenaar” Vinthau (zonder armen geboren) heeft in opdracht van den Duitschen minister van Rijksweer te Berlijn een school voor armloozen opgericht.

Wanneer een man zijn heele leven
 Een vrouwenhart heeft bestudeerd,
 Hij is, 'k wil er mijn woord op geven,
 Bij lange na nog niet volleerd.
 In ééne zaak wil 'k antwoord geven:
 Hoe zijn en waren vrouwen dan
 Van vroeger en die nu nog leven
 Ten opzichte van ons, haar man?
 Wat voor vrouwen men ook ziet
 Die luidruchtig zijn, of stil
 Haar weg gaan; geen, die haar man niet
 Naar haar handje zetten wil.

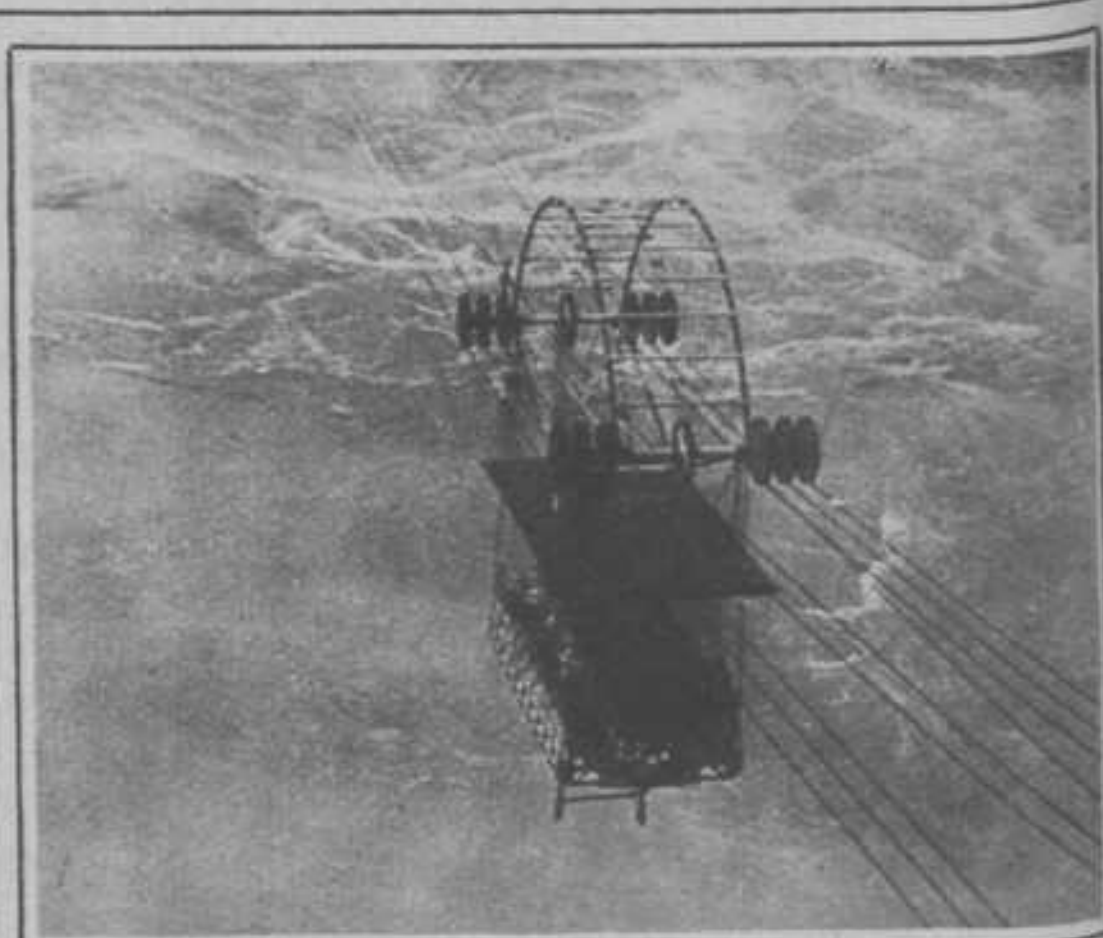
Socrates, Oss.

Menige vrouw kan vergeleken worden met 'n vuurspuwend berg. Is hij buiten werking, dan nadert ieder hem onbevreesd en bewondert hem om zijn natuurschoon. Begint hij echter te werken, dan vlucht eenieder zoo haastig mogelijk, ja, soms met achterlaten van zijn heele hebben en houden.

J. J., Margraten.

De meeste van de vrouwen zijn zuinig van natuur,
 Ze vinden sigaretjes-rooken voor manlief veel te duur.

Ze knibbelen op de koffie, de suiker en de thee.
 En daar verdient zoo'n vrouw per week wel twaalf (stuivers mee.)
 Kijk, zegt zij dan, kijk manlief, zoo spaar ik.
 Twaalf stuivers iedere week bewaar ik.
 Nu koop ik voor twaalf gulden een chique hoed (voor mij.)
 En omdat ik nu zoo zuinig ben, leg jij de rest er bij.
 J. F. B. C., Bussum.

GLIJVLUCHT OVER DEN NIAGARA-VAL.

De nieuwste attractie van den wereldberoemden waterval: een wagentje dat langs kabels van den eenen kant der rivier naar den anderen glijdt, over het kokende water heen.

De goede vrouw. Vóór het huwelijk: „Geloof, hoop en liefde”. Tijdens het huwelijk: „Est, est, est!” Bij den dood: „Het verloren Paradijs.”

De kwade vrouw. Vóór het huwelijk: „Divina Comedia”. Tijdens het huwelijk: „L'Enfer”. Bij den dood: Chagrijnleer of Peau de Chamois.

A. M., Nunhem.

Die Frauen sind ein groszes Uebel
 Doch manchmal ein süsz getragenes Joch,
 Sie gleichen sehr oft einen Zwiebel:
 Man weint davon — und frisst sie doch.

J. C., Tilburg.

Als ik mij aan een eerlijke beoordeeling ging wagen, zou ik van de vrouwen veel kwaad moeten vertellen. Maar een wijs mensch heeft gezegd: de vrouw is wat de man van haar maakt. Dus... zou de beschuldiging op ons eigen hoofd terugvallen en daarom houd ik me aan deze gedachte: laten wij de vrouw nemen zooals ze is — onze eigen onvolmaaktheid verdient ze niet beter.

Th. v. M., Amsterdam.

Onze serie-vraag is hiermee nog niet gesloten. Wie iets lezenswaardigs kan vertellen, spreke dus nog!

PUNTDICHTEN.

KUNSTGENOT.

M'n vrouw krijgt zangles! Da's een kruis.

Want als ze onverdroten
 De noten van de balken leert.
 Volgt 't balken van de noten!

IN DEN MALAISE-TIJD.

De barbier is bepaald tegenwoordig.
 Een zeer benijdenswaardige vriend.
 Want hoe meer of hij „over den kop” gaat.

Hoe voordeliger dat hij 't vindt!
 R. IJMER.

SCHERTSVRAAG.

Vr. Wat is de overeenkomst tussen een raaf en een eierdopje?

Antw. In beide komt een b voor.
 ('t Antwoord is juist — 't woord beide begint met een b!)

STIL FEEST.

Bij een dubbel huwelijksfeest te Rotherham, Engeland, waren allen bruiden en bruidegoms en gasten doofstom.

